

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG.

NORDISKA SPELEN I STOCKHOLM 1905. AFSLUTNINGSBANKETTEN I CENTRALBADETS TENNISHALL. TECKNING FÖR IDUN AF C. OLAUSSON. I FONDEN UNDER KONUNGENS BYST DE UPPSTÄLLDA PRISEN OCH DÄR FRAMFÖR BORDET FÖR HONORATIORES MED PRINS CARL OCH PRINSESSAN INGEBORG.

FRÖKEN EVA RODHE I SITT HEM I GÖTEBORG. FOTO FÖR IDUN AF ANNA BACKLUND.

EVA RODHE.

DET NAMNET har en gång förr varit synligt på Iduns första sida och under det stod då en biografi af Fredrik Nycander, som i sympatiska drag gaf oss den inre bilden af *Praktiska arbetskolans* i Göteborg vidhjärtade och för allt kvinnligt arbete, särskildt det husliga, intresserade föreståndarinna.

Det ligger många arbetsår och rik erfarenhet mellan den 10 november 1893 och februardagen 1905, och man ser inte lifvet på samma sätt, när man med snabba steg närmar sig sjuttioåret — fröken Rodhe är född den 18 september 1836 — som när man ännu icke uppnått de sextio åren, därför kunde inför Iduns läsare en ny biografi och ett nytt porträtt af Eva Rodhe försvara sin plats, äfven om detta sista icke tillkommit, därför att hon på det samma bär den guldmedalj, som k. m:t nu tillerkänt henne för lång och gagnande verksamhet och hvilken hennes frände, biskop Rodhe, högtidligt öfverlämnade åt henne i Göteborgs domkapitels sessionsrum den 2 dennes.

Fröken Rodhe tackade djupt rörd. Hon såg i utmärkelsen ett erkännande af, att de idéer hon med hjärtats öfvertygelse omfattat och lefvat för visade sig hafva ägt nog värde att vinna förtroende äfven vid konungens rådsbord. Hennes mål hade alltid varit att fostra goda kvinnor för våra hem.

Detta har hon under hela sin nyss avslutade 39-åriga skoltid lagt an på, och för det har hon arbetat i det offentliga lifvet. Det är också Eva Rodhes sociala verksamhet vi i dag vilja stanna inför och därpå lära, hvilken uppgift vi kvinnor på detta område ha att fylla.

År 1889 blef fröken Rodhe invald i allmänna folkskolstyrelsen i Göteborg. I lifvet hade hon, i hvars själ barmhärtigheten är en dallrande sträng, kommit i så nära beröring med de fatti-

gas hem i staden och på landsbygden, att hon lärt sig inse, att skulle något kunna göras för att bota eländet, ofta framkalladt af misshushållning, borde det ske därigenom, att flickorna redan i skolan danades till dugliga husmödrar. Flickorna behöfde undervisning i huslig ekonomi, och så väckte hon 1890 i skolstyrelsen förslag om inrättandet af skolkök. Idéen tilltalade till den grad att redan 1891 det första kunde sättas i gång, och de sista åren ha skolkök inredts och inredas i alla nya skolhus. Vid ett af skolköken pågår sedan mera än tio år tillbaka en kurs för utbildande af skolkökslärarinnor. Tack vare den insats, som fröken Rodhe i egenskap af skolkökens inspektris alltjämt gör i denna verksamhet, spridas hennes lifvande och väckande idéer i nya skolkök ut öfver vårt land.

Våren 1885 bildades i Göteborgenkommité, bestående af sex personer, däribland fröken

Eva Rodhe. Dess uppgift var att samla medel till barnbespisning och skollofskolonier. I arbetet för de senare kvarstår ännu fröken Rodhe och har jämte en folkskollärarinna burit tyngsta bördan för ordnandet af skollofskolonierna. Hur pass tung denna börda varit, kunna vi ana, när vi af tioårsberättelsen 1891—1901 se, att kolonierna under denna tid ökats från 9 till 21 eller från 183 barn till 433, som behöfva utrustning.

På initiativ af fröken Eva Rodhe och redaktör Henrik Hedlund och på inbjudan af dessa jämte en del herrar och damer hölls den 20 mars 1896 ett offentligt möte i Göteborgs handelsinstitut i och för bildandet af en förening till beredande af lifränta åt tjänare efter mönstret af den, som sedan 1895 varit verksam i Stockholm. På hösten samma år lät föreningen trycka och i tusentals exemplar sprida en af fröken Rodhe författad broschyr "Om den tjänande klassens ålderdomsförsörjning". I december valdes, efter att stadgar blifvit antagna, föreningen styrelse, i hvilken fröken Rodhe ingick som v. ordförande. Dess mesta verksamhet har utöfvats på ett område, som icke först stod på programmet, nämligen belöningar åt tjänare i Göteborg.

Den, hvilken själf i 39 år som lärarinna burit arbetsdagens tunga och hetta, förstår och hvad som behöfves för att uppehålla krafterna. Lärarinnornas hvilohem på Bångsbro, Fritz och Susanna Hasselblads stiftelse, har haft en varm förespråkarska i Eva Rodhe och äfven har man den glädjen att se henne i spetsen för styrelsen.

År 1902 bildades damsällskapet Iris, som vid sidan af njutningen af ett behagligt sällskapslif och konst i olika former äfven tar upp dagens sociala spörsmål.

Ett sådant låg iröken Rodhe särskildt om

hjärtat. De unga bildade kvinnorna ha i massa lämnat hemmets arbete för att på andra områden söka sig en kallelse. Hemmets sysslor ha råkat i vanrykte, att där fylla en uppgift betyder föga. För att motverka detta onda och lära dessa unga att själfva uppskatta det husliga arbetet väckte fröken Rodhe i Iris förslag om öppnandet af en husmodersskola.

Förslaget omfattades äfven här med sådant intresse och den nedsatta kommittén utvecklade en sådan energi, att redan hösten 1904 hade fröken Rodhe glädjen att i Göteborgs slöjdförenings skolas nya lokal se Iris husmodersskola i gång.

Hemmet och ungdomen stå alltjämt främst på fröken Rodhes program, och hvad är då naturligare än att se henne verksamt intresserad för den nybildade ungdomsklubben (hvarom mera här nedan) och för kvinnornas rösträttsföreningar.

Frågan om kvinnans rösträtt är för henne ett spörsmål af djup innebörd, hvars betydelse hon för många år sedan under sitt arbete bland nödens barn i Uddevalla lärde känna. Hon har äfven i detta ämne utgifvit en broschyr och har i dessa dagar varit kallad till Uddevalla för att i frågan inleda ett meningsutbyte. Hon är nog ock rätta personen att göra det, ty få äga för dylika ändamål en så stor förmåga.

En af hennes åhörarinnor karakteriserar Eva Rodhe som talarinna så:

"När man ej ser henne, utan endast hör henne tala, tror man, att det är en herre, som har ordet, ty så enkelt, så logiskt och sakrikt tala sällan vi. Men har man lyssnat en stund, tänker man, detta kan endast en kvinna säga, ty endast hon äger en så fint kännande, så förstående grundton, som genomklingar det hela."

Eva Rodhe förstår att tala till alla; till småbarnen i lekklagen, som ganska högljudt instämma med: "så säger också mamma"; till skolkökens unga elever, hvilkas blick hon öppnar för hemmets och samhällets kraf; till männen i staten, som gärna lyssna till den intelligenta kvinnans sakrika och mångsidiga utredningar. Hon når med ett ord alla åldrar i olika lefnadsförhållanden, men hvad mer är, hon blir som blott få förstadd af de fallna, af samhällets olycksbarn, därför att hon själf har ett sinne liknande den barmhärtige samaritens.

Men man skall icke bara höra, utan ock se henne, se glittret bakom glasögonen, känna sig träffad af den varma, sympatiska blicken, trycka den goda handen, som så gärna sträckes ut att hjälpa, stödja och leda.

AMANDA LEFFLER.

KVINNAN INFÖR RIKSDAGEN.

NYA STATSTJÄNSTER I SIKTE.

MOTIONER AF SOCIAL INNEBÖRD äro jämförelsevis tunnsådda inom den svenska representationen, allra mest tunnsådda de, som röra kvinnans ställning i samhället. Och dock måste de kvinnliga emancipationssträfvandena i vårt land anses intaga en hög ståndpunkt.

Helt och hållet utan vapendragare inom riksdagen ha dock ingalunda våra kvinnliga evolutionister varit. I andra kammaren ha de ju en verklig riddare *sans peur et sans reproche* uti hufvudstadens borgmästare C. A. Lindhagen. Denne framstående folkrepresentant har icke heller i år svikit sina traditioner uti här åsyftade hänseende. Han har likväl icke denna gång tagit upp någon stor fråga, men i stället en, som bör ha utsikt att "gå

“MUM”

är nutidens bästa näringsmedel för barn och sjuka. Förordadt af Herrar Läkare.

Prof sändes gratis och franco från Axel Lennstrand, Gefle.

E. TRYGGER.

TH. ZETTERSTRAND.

igenom". Han vill, genom framlagda lag-
ändringsförslag, bereda tillfälle till kvinnors
inväljande dels i styrelsen för Stockholms
stads arbetsförmedlingsanstalt (liksom de redan
äga tillträde till fattigvårdsnämnden), dels
i styrelsen för hufvudstadens folkskoleöfver-
styrelse. Motionären tillhör dem, som varmt
tro på kvinnans förmåga af förädlade infly-
tande, och det märks granneligen, att han
gärna velat sträcka sig längre, men funnit det
praktiskt klokt att nu stanna vid de två nämnda,
omedelbart föreliggande behoven.

Ännu några förslag af mindre räckvidd,
berörande kvinnovärlden, föreligga vid det nu
samlade riksmötet, men de distanseras alla
högst väsentligt af den motion, som senast
framburits, i första kammaren af professor
E. Trygger från Uppsala, i den andra af
rådman Th. Zetterstrand från Norrköping.
De vilja för kvinnlig verksamhet öppna nya,
viktiga fält.

Strängt taget, hvarför skulle icke en kvinna
kunna duga lika bra som en man till lärare,
läkare eller professor? Något förnuftigt skäl
att besvara denna fråga annat än jakande
finnes icke; och motionärerna synas med
rätta hålla före, att det måtte kännas mer än
bittert för den kvinna, som förvärfvat kom-
petens i något af ofvannämnda hänseenden,
att icke äga rättighet tillgodogöra sig denna
uti statens tjänst. En så uppenbar orättvisa
bör, mena de, aflägnas.

Sällan har väl bakom ett reformkraf stått
lämpligare målsmän än i detta fall. De som
saken närmast rör ha all anledning att vara
belåtna, de äro uppriktigt att gratulera. Idun
bjuder också i dag på de båda motionärernas
porträtt samt tillåter sig äfven en kort pre-
sentation.

Professor Trygger, en man i sina bästa
år, bevisar nu sin åttonde riksdag. Han till-
hör dem, som genast vid sitt inträde i det
politiska lifvet drogo uppmärksamheten till sig,
och skall nog, om han får lefva och verka,
låta ytterligare tala om sig. Han invaldes
först i lagutskottet, avancerade till konstitu-
tionsutskottet, men har i år, på grund af bri-
stande rättrogenhet angående de proportionella
valen, återförvisats till det mindre politiska
lagutskottet, hvars ordförande han blifvit
(efter lottning med sin medmotionär hr Zet-
terstrand). Prof. Trygger anses besitta ett
skarpt hufvud och har en gång i en formell
fråga af konstitutionell betydelse fått mottaga
ett ampelt erkännande af själfva Adolf He-
din. Det har nog icke händt en senator
vare sig förr eller senare.

Rådman Zetterstrand är, såsom redan nämnts,
vice ordförande i lagutskottet. Han deltag-
er i år för tolfte gången uti andra kammarens
förhandlingar samt åtnjuter bland sina riks-
dagskamrater det största personliga an-
seende. Få ha i högre grad än han kam-
marens öra; hans uppträdande är städse, trots
den utpräglade reformvänligheten, stämplat
af klokhet och moderat. Till sina åsikter
står han åtskilligt till vänster om prof. Tryg-

ger, han tillhör liberala samlingspartiet och är
en af dess förtroendemän.

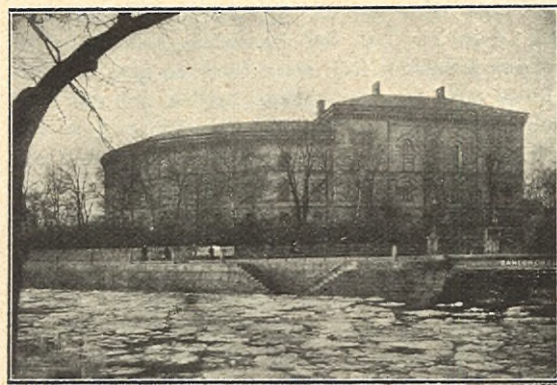
Båda motionärernas namn ha varit nämnda
i samband med eventuella förändringar inom
regeringen.

Våra ärade läsarinor och läsare behagade
finna, att vi icke öfverdrefvo, då vi framhöllo,
att det här åsyftade, så betydelsefulla reform-
krafvet befann sig uti de allra bästa händer.
För visso gjorde vi det ej, så länge det var
fråga om motionärerna; men deras förslag
har nu från kamrarnes bord vandrat till för-
beredande behandling i det högviktiga och,
enligt mångas mening, alltför kritiska kon-
stitutionsutskottet; det är nämligen fråga om
en grundlagsändring. Motionen utmynnar i
hemställan om sådan förändrad lydelse af
regeringsformens 28:de paragraf, att till lärare-
befattningar vid de allmänna läroverken och
vid universiteten, de teologiska läraretjänsterna
vid de sistnämnda undantagna, såsom ock
till lärare och andra beställningar vid andra
inrättningar för vetenskap, slöjd eller skön
konst, äfvensom till läkarebefattningar, må ut-
nämnas och befordras äfven infödd svensk
kvinna.

Frågans öde inom riksdagen är i hög grad
beroende af det bistra utskottets votum. I
det längsta må man hoppas, att där skall
finnas en afsevärd majoritet, som vågar anse
reformen "högst nödig och högst nyttig", så-
som det heter på det grundlagsvårdande
språket.

Anmärkningsvärdt är emellertid, att redan
1863 års svenska riksständer i skrifvelse till
k. m:t framhöllo, att, om kvinnorna finge
tillstånd att förvärfva samma lärdomsgrader
och kunskapsmeriter som männen, så borde
de äfven få samma kompetens som männen
och efter ansökan ha tillträde till samma äm-
beten enligt vanliga befordringsregler. Den
förutsättning, som för 40 år sedan saknades,
föreligger nu, hvadan konklusionen gör sig
själf.

Under alla omständigheter, skulle denna
reformfråga af en eller annan anledning falla
vid detta riksmöte, så kommer den tillbaka
för att med all säkerhet snart nog gå en
lycklig lösning till mötes. Den tillhör dem,
som icke länge kunna afvisas. J. B.

SAHLGRENSKA SJUKHUSET I GÖTEBORG, DÄR
UNGDOMSKLUBBEN HAR SINA LOKALER.

UNGDOMSKLUBBEN I GÖTEBORG.

OM MAN går 2 tr. upp i gamla Sahlgrenska
sjukhusets östra flygel, fram genom
korridoren, kommer man till en dörr med på-
skrift "Gossarnes rum". Det är en af ungdoms-
klubbens salar, och stiger man ditin, får man
se gossar af olika ålder, mest 14- och 15-åring-
ar, ifrigt sysselsatta vid sina hyvelbänkar, och
en lärare med ett välvilligt utseende gå omkring
och ge sina anvisningar. Man ser genast, att
det ej är tvång, som förmår dessa unga att
arbeta; de se alla glada och belåtna ut. Rum-
met är en stor sal med höga fönster, och kom-

Sidentyger med Schweizerbroderi

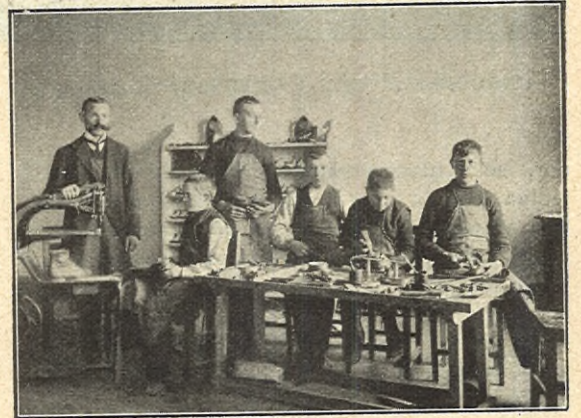
till

Klädningar och blusar

sista nyhet i Japan Pongé à kr. 3.10 & 4.70
pr meter. Levereras tull- & portofritt till
privatpersoner.

Profver omgående franko.

Schweizer & Co, Luzern S 5, (Schweiz).

SKOMAKERIVERKSTADEN.

mer man dit in vid 6-tiden på aftonen, är det
väl upplyst med elektriska lampor.

Frågar man, hvad de unga sysselsätta sig
med, får man till svar, att de ibland arbeta för
klubbens räkning och ibland till försäljning, att
de då få en viss procent af vinsten och att de
hvar 6:te vecka få arbeta något åt sig själfva.

Men vi böra dock ej stanna här, utan fort-
sätta vår vandring och finna då, att i nästa
rum en liten nätt skomakeriverkstad funnit plats
och se där en ung, hyggelig man sitta vid ett
bord, omgifvet af ett mindre antal gossar, som
bemöda sig att praktiskt inlära de första grun-
derna af skomakeriyrket. Det är en verklig
glädje att se dessa små arbetare så nyttigt
sysselsatta, i stället för att veta dem löpa på
gatorna och bedrifva ofog.

På andra sidan om slöjdrummet finnes en
tredje stor sal; det är läsrummet.

Tvåne långa bord, betäckta med böcker,
tidskrifter och andra medel till förströelse och
nöje, ett piano på en upphöjning mellan fönst-
ren och på väggarna taflor och gravyrer göra
detta rum i hög grad hemtrefligt och tilltalande.
Här samlas barnen på aftonen mellan 1/2 7
och 1/2 9 för att läsa och roa sig; här utföres
musik, meddelas undervisning i sång, deklame-
ras poesi, föreläses berättelser, förevisas skiop-
tikonbilder m. m., allt af unga män och kvin-

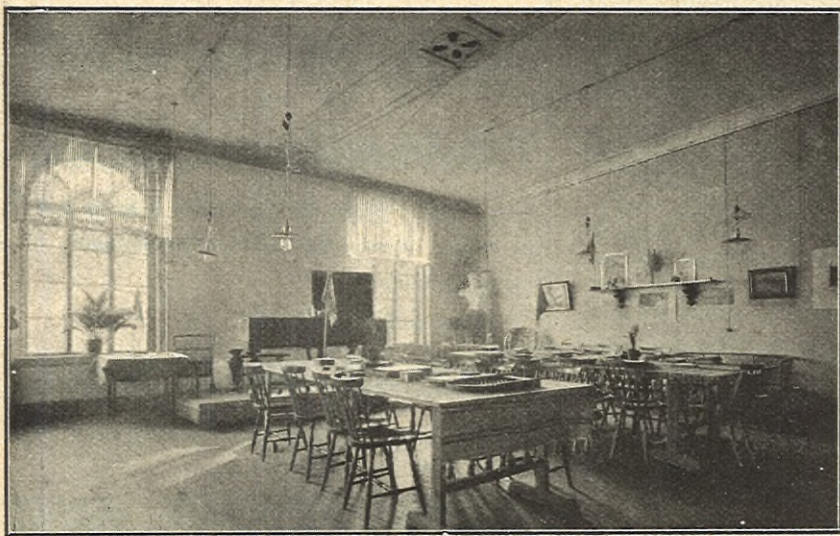

SLÖJDSALEN.

DUFFS LIQUEUR
WHISKY

* MACLEAY DUFF & CO, *
GLASGOW.

Generalagentur
J. GRÄNGREN,
STOCKHOLM.
Rikst. 58 78.

UNGDOMSKLUBBEN I GÖTEBORG: LÄSRUMMET. A. BACKLUND FOTO.

nor, som utan ersättning ägna en del af sin lediga tid åt att skaffa förströelse åt fattiga, ofta vilsekomna barn för att därigenom bibringa dem bättre seder och bättre rättsbegrepp.

Men klubben disponerar äfven en fjärde sal och den böra vi ju taga i betraktande. Där finna vi en stor spis, två stora matbord, ett bord för borstbinderi och ett för flickornas syarbeten. Det är alltså dels flickornas rum, dels det gemensamma matrummet. Här serveras af matmodern, med tillhjälp af flickor, som äro medlemmar i klubben, frukost kl. half 1 och aftonvard kl. half 8. Den förra består af kokt mjölk och smörgås eller lämningar från föregående dag; den senare af soppa, ärter, välling eller något dylikt med bröd; att barnen låta sig anrättningen väl smaka, kan man vara förvissad om.

Vi kunna ej annat än uttrycka vår belåtenhet med allt det, som här erbjödes de unga, och fråga hvilka förbindelser en klubbmedlem måste ikläda sig vid inskrifningen i klubben. Vi få då veta, att en sådan är förpliktad att iakttaga ett hyggligt uppförande, vara höflig och lydig mot matmodern och lärarne samt betala i klubbafgift 5 öre i veckan. Dessutom betalas 2 öre för frukost och 3 öre för aftonvarden.

Nämnas bör ock, att man vill försöka att väcka barnens solidaritets- och själfkänsla, så att de må vara måna om klubbens anseende och sätta en ära i att uppföra sig väl.

Klubben, som tog sin början den 7 november sistlidne år, är öppen hvardagar kl. 10—1 och 4— $\frac{1}{2}$ 9 samt söndagar kl. 6—8.

Drättselkammaren har mot en obetydlig afgift upplåtit den präktiga lokalen.

En förening bildar det ekonomiska stödet för klubben; denna förening har till styrelse för densamma utsett fruarna Fränkel, Wærn,

MATRUMMET.

Herne och Braathen, fröken Carling, kapten Wockatz och agronom Böving.

Föreningens uppgift är, att genomrättande af ungdomsklubbar bereda lämpligt arbete och passande förströelse åt sådana barn, som slutat skolan och ej kunnat eller velat skaffa sig någon selsättning samt sålunda rädda dessa undan gatulifvets och sysslolöshetens frestelser.

Hvar och en, som hört och sett den olycksbringande inverkan sysslolösheten har på barn, isynnerhet i den ålder, då de kanske

lättast taga intryck, måste lifligt önska, att föreningens ädla sträfvan må krönas med framgång och af allmänheten omfattas med det intresse, som det så väl förtjänar.

EVA RODHE.

SÅ GÅR DET TILL.

HVARJE MIDDAG stod han i ett gathörn och väntade, när skolan slutat och hon skulle komma midt i hela flicksvärmen, som skingrades åt alla kanter och tunnades af allt mera, till dess att hon slutligen ensam kom styrande åt det håll, där han fanns. Men hur det gått till från början, visste hon knappt. Han hade bott på Dalarö en sommar, då flere af hennes kamrater bodde där, och en gång hade en af dessa talat illa om henne, när de alla hvilade sig efter ett ifrigt tennisparti. Kanske detta väckt hans intresse. Alltnog, när hösten kom, stod han där på sin post i gathörnet, lyfte på hatten och följde henne till porten.

Det var inte mer. Hon var tyst, försökte ibland strama upp sig till ett litet öfvermod, men blef generad och teg. Hon var inte van att vara med pojkar, var aldrig på baler och fick läsa en hel del litteratur, som förbjöds hennes kamrater från mera rigorösa hem. Detta gjorde väl, att hon ansågs kritisk, och när hon dolde sin blyghet för stora pojkar bakom ett ordknappat allvar, fingo pojkarna en viss "respekt" för henne eller också tyckte de att hon var tråkig. Han hade nog också respekten inne. Han talade inte heller mycket och när han sade något, gällde det allvarliga ämnen. Han brukade isynnerhet tala om Helvetius och hans läror, som han gjort till sina. Hon visste inte första gången hvem Helvetius var, hon tyckte bara att namnet lät mycket fult. Till nästa gång hade hon slagit upp det i ett konversationslexikon. Men den gången hörde hon inte heller på. Den gången hade han en annan hatt, en styf, brun hatt, som missklädde hans gymnasistbleka ansikte förtärligt. Och midt i backen upptäckte hon att det var en remna i hattens brätte och att man kunde se dagern genom den. Det pinade henne så, att hon inte hörde hvad han sade, och på samma gång kände hon en ömhet vakna för honom i sitt lilla flickhjärta, ty hans mamma ansågs vara snål och elak — utan nyanser, på flickmanér: snål och elak, kort och godt.

Annars hörde han just till hennes drömde typ. Rätt lång, ljus, med blå ögon och så hade han pince-nez. Det var det viktigaste. Hon såg alltid en ironisk glimt bakom pince-

nezen, och ironi var förfärligt stiltigt. Därför att han var tafatt och därför att hon afskydde män, som sågo bra ut, ansåg hon att han var "fin", hon såg hos honom allt det hon ville se hos en man, som hon kunde tänka sig att tycka om, "gossaktighet", hans behof af ömhet, hans goda hufvud och så, som en liten krydda på det hela, glimten bakom pincenez'en.

Hurudan han i själfva verket var, kunde hon aldrig göra sig reda för ens många år efteråt. Allt var så skärt och vekt, hon mindes intet af hvad de talat om, bara att de gått bredvid hvarandra den kända skolvägen. En gång hade hon burit en stor sybåge, öfvertäckt med en servett. Den hade han velat bära, men samma känsla, som fått henne förströdd, när hon såg hans trasiga hatt, hade kommit henne att neka: fruktan att se honom ta sig löjlig ut. Han hade kallat servetten för handduk och hon hade på hemmets vägnar tagit på sig en förnärmat min. Det snöade den gången, och hon mindes långt efteråt, hur snön fallit på servetten och hur tröttsamt hon tyckte det var att göra sig förnärmat och moquant för servettens skull. Men hon gjorde sig ibland sådan af fruktan, att han annars skulle ha tråkigt och finna henne enformig.

En annan sak mindes hon väl. De hade en gång gått i sällskap med hennes bästa vän. Väninnan hade sagt något och han hade utropat med komisk förfäran ett franskt uttryck, som han skrattat åt, af försynt artighet. Hon kunde inte fatta, hvarför han sade de enkla orden på franska. Först många år efteråt, då hon frågade för att få reda i mysteriet, hade hon fått veta, att dessa franska ord tillhörde en visa, som skolorungdom sjöng på den tiden för att briljera med språket. Men visan var ful och flickorna förstodo aldrig dess innebörd, fastän de ibland kunde slänga med flätorna och leende gnola: "Es war einmal ein bonvivant".

Tiden gick och till slut var det känt i hela skolan, att en gymnasist följde henne hem om middagarna. Man väddade till hennes ambition och hon tog det som ett litet nunnedok att själf be honom sluta med sin kavaljerstjänst. Han lofvade, mörkröd i ansiktet, att aldrig följa henne mer och han höll ord. Det var hon alltid så stolt öfver. Hon längtade bittert och ljuft, i synnerhet under påsklofvet, då hon trodde att hon skulle få se honom i hvarje gathörn. Han tog studenten och inte ens då fick hon se honom. Han hade alltid sagt att han skulle bli läkare, naturligtvis! Han blef kavallerivolontär till att börja med. Nå, det vore ju en smula förargligt och det generade henne att berätta det för sin boksynta pappa. Men så kom hon ihåg Helvetius och det tröstade.

Tiden gick och en vacker dag möttes de igen. Hon var litet större nu, fick läsa ännu mer ny litteratur och kunde röka cigaretter. Hennes föräldrar stodo i fönstret och sågo skratande efter dem en vinterdag, när de promenerade utåt Haga, och på Brunnsviken hade hon rökt en cigarett. Det var en härlig dag och hon såg att det var vackert, när solen gick ned i en frostig, röd dimma. Det var så skönt, hela den långa längtans tid var förbi. Hennes bästa vän fick redan samma dag veta, att de träffats, och sedan var det föräldrarnas tur. Hon hade ett par förståndiga föräldrar, som läto de unga träffas på tu man hand — och leka historien till slut.

Och nu gick det fort. En gång kysste han henne, hon räckte fram sin mun själfmant, hon trodde att det skulle så vara, när han sagt att han tyckte hon var söt. Och kyssen var sval, och sedan visste de inte hvad de skulle säga. Han var på kavalleriskolan och skref brev till henne. Det var ändå rätt stiltigt, att han kunde rida och hade stöflar. Efter det tredje brevet

Af läkare och professorer mångfaldt lysande vitsordadt såsom stärkningsmedel vid många-handa sjukdomar.

SANATOGEN

Erhålles å apotek. Generalrepresentant för Sverige: Josephson & Reteike, Göteborg. Fabrikant: Bauer & Co, Berlin.

fick hon vänta länge. När det kom, frös hon af oro, och när hon läste det, grät hon en liten vers. Brevet talade om, att han hade så mycket att göra för att prins Carl skulle inspektera skolan... Hon kunde inte visa det brevet och det steg upp hos henne en svag aning om, att han var en liten, liten smula dum. När hon skulle skriva nästa gång, kunde hon rakt inte hitta på hvad hon skulle säga. Då sände hon honom i sin förtviflan en liten varm utgjutelse, som hon skrifvit och gömt tre veckor förut, och det var allt mycket oförståndigt gjort.

Till slut fann hon, att det "inte var allvar" med det hela och att de borde pröfva sig. På det svarade han, att han förstod henne, han skulle inte besluta, men tackade — passionerad — för allt. Och så var det slut. Han stiger i graderna och är gift för länge sedan. Pincenez har han fortfarande. Hon har förresten inte sett honom på flere år. Men hon är tämligen viss om, att han fetmar, och numera vet hon, att herrar med sådan hy som hans med åren bli röda i ansiktet. Hon har ju aldrig någon anledning att tänka på honom, men ibland minns hon den trasiga bruna hatten, och då tycker hon synd om honom.

VERA VON KRÆMER.

KVINNOVÄNSKAP.

I.

TILL VEDERBÖRANDE.

HÖR PÅ, lilla vän! Jag har något att säga dig.

Du skall inte alltid och ständigt bespeja mig och forska och spana och ligga på lur — och kalla det vänskap. Jag tackar för gåfvan, men vet inte rätt, om den kommer från ofvan: den ser litet underlig ut — eller hur?

Och om du försöker att fånga och snärja mig, så måste jag bitas och klösas och värja mig, som vore jag vildmarkens vildaste djur.

Jag måste ha frihet att komma och vandra. Men, kära, det finns ju otaliga andra. Välj en, som är villig att spärras i bur.

2.

INGENTING.

Din vänskap till mig dog helt knall och fall. Och dödsorsaken? Fråga vind och väder! Min egen vänskap såg den stel och kall och sörjde djupt och gick i svarta kläder.

Men se, hvad hände? Jo, en vacker dag befanns den döda vara skendöd bara och kom till lif igen, fast matt och svag. Hur skall man slika underverk förklara?

Men än är sagan inte riktigt slut: den nyuppståndna afled hastigt åter — helt visst af samma orsak som förut. Min tog det lugnt, hur hjärtlost än det låter.

Den tyckte dock, att komedien var trist, och strypte sig till slut med egna händer. Och det är riktigt sant och riktigt visst, att *den* är död och inte återvänder.

Åt båda har jag redt på samma fläck en graf därute på det vida hafvet och satt däröfver med mitt röda bläck de orden: "Här är ingenting begravet".

FRIDA LANDSORT.

ETT SAMVETSÄKTENSKAP. NOVELL FÖR IDUN AF ELSA EK.

(Slut. fr. föreg. nr.)

"H M," sade majoren och blossade ifrigt på cigarren. — "Jaså, doktorn årsåledes i lä nu för det konservativa samhällets förkastelsesdomar."

"Och din brorsdotter?" sporde öfverstelöjtnanten.

"Agda, Stackars Agda!" sade majoren med ett beklagande tonfall. "Hon var en ärlig öfvertygelsemänniska, det borde ju hvem som helst kunnat se på henne. Och hon tror sig väl ha funnit ett lifsmål i sin nuvarande verksamhet", bifogade han retligt. "Efter skilsmässan från Hedman var hon för långa tider alldeles nedbruten. Så rätade hon småningom upp sig och började se sig om efter ett framtidsmål och ett lefvebröd. Agda är ju filosofie kandidat och ville ägna sig åt lärarinnekallet, såsom hon haft för afsikt före förbindelsen med Hedman. Men naturligtvis lade det sig hinder i vägen för att erhålla plats vid någon skola. Och så gjorde det också i fråga om åtskilligt annat hon ville försöka sig på." Majoren blossade häftigt på cigarren.

"Fördömelse öfver ett sådant där ungdomligt frasmakeri och själföförfärfelse," fortsatte han efter en stunds tystnad. "Men trefaldt fördömelse öfver den där suffisansen och skenheligheten hos det konservativa samhället, hvilken förhåller sig och korsar sig och vill se tvetydighet, där den icke finnes, men ofta inte vill se den, där den verkligen finnes. — Nåja, när saker och ting upphört att sära Agda, tycktes hon försöka att se sin ställning klart i ansiktet. Hon sökte inte längre några platser, utan åtnöjde sig med att ge privatlektioner samt studerade med ifver samhällslära och skref en och annan social uppsats. Så blef hon uppmanad af en social förening att hålla ett föredrag. Det aflopp framgångsrikt. Därmed var uppslaget gifvet till hennes framtidverksamhet, och nu skickas hon till alla möjliga landsändar för att hålla föredrag.

En stund senare lade båten till vid Sundsbacka. "Du får taga stadens sevärdheter i betraktande på egen hand," sade major Bratt till sin gamle vän. "Eftersom ödet fört Agda i min väg, gör jag väl ett försök att träffa henne."

Agda stod i talarestolen, men höll just på att avsluta sitt föredrag, då majoren inträdde.

Hon såg tård och bräcklig ut. Ögonen omgäfvos af mörka ringar, och kinderna hade en feberaktig glöd. Hennes framställningssätt var klart och vinnande flärdlost. Och hon tycktes hafva haft en lifvande och medryckande makt öfver åhörarna, ty hon hälsades vid föredragets slut med ihållande applåder.

Majoren banade sig skyndsamt väg fram till sin brorsdotter. Hon blef synbart glad öfver att få se honom, och sedan hon skilt sig från bestyrelsen, följde hon farbrodern ned till båten.

"Dina anlag lågo inte åt detta håll, min flicka," sade majoren, då de genomgått allt slags familjenytt, som gafs att tala om, och det blifvit en paus i samtalet.

"Mina anlag gingo väl mest i riktningen att ernå personlig lycka. Men du kan väl inte förneka, att de sociala frågorna alltid legat mig om hjärtat?" sade Agda blidt.

"Du skulle varit en mans hjälp, styrt om hus och hem och uppfostrat dina barn. Det hade varit din rätta plats."

"Kanske hade det varit så, om de nödiga betingelserna för ett värdigt sådant slags lif förefunnits," svarade Agda. "Men vi komma inte alltid på den plats, som synes vara den rätta. Och nu känner jag detta verksamhetsområde såsom mitt rätta."

"En verksamhet, som du fyller med feber i

Lanolin-Sana-Tvål.
Garanterad ren, neutral, mild och öfverfet.
Bästa Barntvål!
25 öre st.
Grumme & Son
Stockholm.

blodet och med en hemlig själföföfvinnelse," sade majoren och betraktade henne forskande.

"Kanske gör jag det, hvad angår den offentliga delen däraf. Men själfva arbetsmålet såväl som sträfvet skänker mig tillfredställelse. Och denna verksamhet var öfver hufvud den enda, som stod mig till buds, hvilken kunde bjuda mig på något innehåll och intresse. Småningom vänjer jag mig naturligtvis vid den offentliga sidan af saken. — Du ser så mistroget på mig, farbror! Jag är litet febril och nervös i dag, men det kommer sig nog mest däraf, att jag i platstidningen kom att läsa en obehaglig notis om mig."

"Jag kom, just då du höll på att avsluta föredraget," sade farbrodern, utan att röja sin kännedom om den notis, hvarpå hon syftat. "Du har i ditt framställningssätt en öfvertygande och medryckande makt, det förstod jag, om jag än just intet annat ser och förstår i din sak. Du kommer att bli farlig för alla öfverspända unga damer, sådana som du själf en gång var."

Agdas uppsyn mörknade. "Jag försöker blott att taga min blygsamma del i arbetet att lyfta massorna till en lyckligare och mera människovärdig tillvaro. Jag förmår inte längre att se saker och ting så synnerligen optimistiskt, men säkerligen kan mycket göras till bekämpande af fattigdom, sjukdom och laster och likaså för att kampen för tillvaron må kosta mindre möda och slit och bekymmer och kval. — Nödgas jag någon gång beröra äktenskapsfrågan, talar jag blott om de reformer, som tarivas inifrån," sade Agda med litet grumlig röst, "för de äro dock de väsentligaste. Som en protest mot en rå och föråldrad äktenskapslagstiftning ha de fria äktenskapen kanske haft en viss betydelse; det kommer ju sällan några reformer till stånd, förrän det öppet protesteras och brytes mot den gamla ordningen. Men jag tror inte längre på det fria äktenskapet. — Jag talar, hvad jag tror sant och rätt vara," vände hon sig till farbrodern, "men jag är alltför vingbruten och oviss att ge mig ut öfver negationerna."

"Nåja," sade majoren med en sorgsen och medlidsam blick på Agda. "Fäst dig inte vid hvad jag pratar. Jag är gammal och föråldrad och begriper mig inte på alla edra moderna idéer och sträfvet. Men jag håller af dig, och om jag också inte har någon synnerlig tilltro eller sympati för den sak du kämpar för, så har jag dock full tro på dig själf och sympati också. Farväl, kära barn," sade han brådskande, ty öfverstelöjtnanten vinkade otåligt från däck, och det var hög tid att gå ombord.

"Farväl, käre gamle farbror," sade Agda i ett utbrott af öfversvallande hjärtlighet. "Det gör mig så godt att veta, att du verkligen håller litet af mig — fast du just aldrig haft mycken glädje af din myndling."

Landgången drogs in och båten lade ut. Ända tills den vek om udden, stod Agda och såg efter den.

SLUT.

En delikat dessert tillagas på ett par minuter af

Lagermans Dessert-gelè-pulver "TOMTEN".

NORDISKA SPELEN I STOCKHOLM 1905. FÄKTSOARÉN Å GRAND HOTEL. 1. DANIEL FALLSTRÖM FÖRELÄSER SIN DIKT »TILL VÄRJAN». 2. FÄKTNING MELLAN LÖJTNANT HJORT OCH MR FILLLOL. 3. PRINS WILHELM ÖPPNAR BALEN. TECKNING FÖR IDUN AF PAUL MYRÉN.

NORDISKA SPELEN.

II.

PÅ TISDAGEN fortsatte skridskoåkningarna i Idrottsparken, hvarvid den från måndagen uppskjutna damernas täfling ägde rum. Af de i täflingen deltagande meddelade vi redan i vårt förra nummer porträtten af miss Harrison, syskonen Lindahl samt fröken Tidlund och hr Anderberg.

Bland de konstående svenska damerna ådagalade i synnerhet fröknarna Montgomery, Liljegren och Hamilton mycken skicklighet, och hvad den ungerska konståkerskan fröken Kronberger beträffar, visade hon sin öfverlägsna tekniska färdighet i en mycket invecklad figuråkning. I paråkningen samlade sig hufvudintresset kring syskonparet Bohatch från Wien, mr och mrs Syers och miss Harrison, hvilken sistnämnda åkte med hr Ulrich Salchow. I internationella täflingen i konståkning för damer togs första priset af miss Harrison, andra priset af fröken Lilly Kronberger, tredje priset af mrs Kellie. I paråkningen blef det österrikiska syskonparet Bohatch första, mr och mrs Syers andra och syskonen Lindahl tredje pristagare.

Samma dag ägde intressanta fältskjutningar rum i trakten af Södertörns villastad, i hvilka deltog omkring 300 skyttar, och mellan Östersund och Sundsvall deltog denna dag hurtiga skidlöpare i en budkafletäfling på ej mindre än sjutton mil, delade i tre väglängder: Östersund—Bräcke, Bräcke—Fränsta, Fränsta—Sundsvall.

På aftonen gafs å operan Nordiska spelens första föreställning inför en fulltalig och hyperlegant publik. Programmet upptog folkdanser, historiska tablåer, gymnastiskuppvisning och körsång — det hela bildande en högtidsstund af både färgrik, roande och stämningsfull art.

Traftäflingen på Brunnsvikens följande dag blef ett af Nordiska spelens glansfullaste programnummer: härligt väder, en idealisk bana och ypperliga hästar. Följande hästar eröfrade första priset: i första löpningen Cæsar från Piteå, i andra löpningen Roland från Kristiania, i tredje löpningen Cæsar, i fjärde löpningen Malta från Kungsör, i femte löpningen Krasotka B. från Katrineholm och i sjätte löpningen Shadeland Harry från Haddebo. Mycket uppmärksammas blef Svenske, andre pristagare i tredje löpningen.

Vidare är att anteckna sparkstöttetäflingen mellan Märsta och Stockholm, den effektfulla midvinterfesten på Skansen, visserligen utan snö, men vacker i alla fall med brinnande tjärtunnor, bivacker vid flammade nying o. s. v. Samtidigt hölls i Grand Hotells festvåning en fäktsoaré, hvarvid vår populära trubadur Daniel Fallström besöjde den ridderliga idrotten i en glansfull prolog och skickliga fäktare, såväl från nordens som södern, korsade sina floretter med all erkänd djärfhet och smidighet.

Torsdagen var kapplöpningarnas och ballongfärdernas dag och båda dessa moment kunna betraktas som mycket lyckade. De båda ballongerna, Andrée och Argonaut, som startade från Idrottsparken, slogo ner ute i skärgården, den förra på Lagnö, den senare ute på Kanholmsfjärden. Men under det "Andrées" passagerare kommo från färden utan äfventyr, blefvo "Argonauts" män grundligt doppade i vattnet, innan de fingo ordentlig landkänning.

Skidlöpningarne förlades som bekant, till Östersund, där de gingo af stapeln under fredagen och lördagen, hvartill kom kappkörning efter skidor på söndagen. Dessa tre täflingar voro i alla hänseenden utomordentligt lyckade, och den norrländska staden hedrade sig med en storartad uppmärksamhet mot de främmande sportmännen i fråga om festliga och lyc-

kade anordningar. På fredagens afton ägde bland annat ett effektfullt fackeltåg rum.

I Stockholm var fredagen anslagen åt rapportföreläsningen, en intressant militärisk idrott, och på lördagen fortsattes och afslöts traftäflingarna.

Lördagens afton var anslagen till den andra och sista festföreläsningen på operan, och på söndagen kom prisutdelnings- och avslutningsbanketten, hvilken afhölls i Centralbadets väldiga tennishall, hvarvid prinsessan Ingeborg utdelade priset och öfverste Balck talade kraftiga och anslående ord om idrottens stora betydelse och dess förmåga att föra olika människoklasser samman i gemensam sträfvan för beaktansvärda mål.

Vi hafva af utrymmesskäl ej velat göra denna textliga resumé öfver "spelen" mera detaljerad, utan hänvisar i öfrigt våra läsare till de i dagsnumret reproducerade idrottsbilderna, hvilka med sina förtydligande underskrifter tala för sig själfva.

Ett pris af

Femtusen (5,000) kronor

är i Iduns nya litterära pristäfling utfäst för den bästa svenska originalromanen af ungefär 300 sidor vanlig bokoktav. Täflingstiden utgår den 30 juni 1905. Närmare program och bestämmelser återfinnas i Idun n:r 41 för föregående år.

Alla våra författare och författarinnor inbjudas att delta!

STURES MJÖLK-CACAO

är numera obestriddigen erkänd som angenämaste och hälsosammaste frukostdryck, som finnes. Förutom den bästa Cacao's fina arom och angenäma smak, har den mångdubbelt mera näringsvärde och är hälsosammare än någon annan i handeln förekommande Cacao. Se i öfrigt Professor Bergstrands och Handelskemisten John Landins intyg. Priset är det billigaste, nämligen endast 3 kronor pr kg.

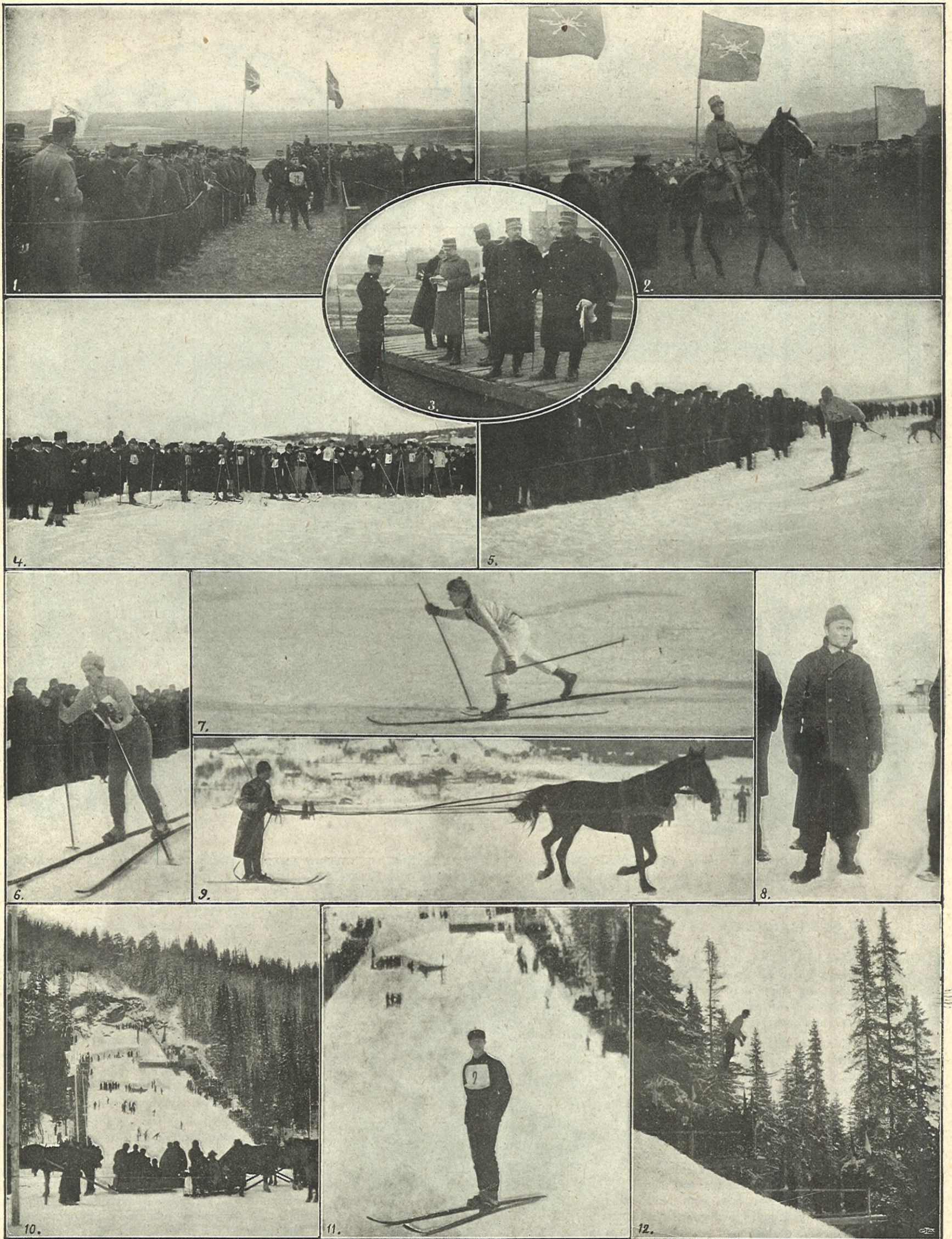
NORDISKA SPELEN I STOCKHOLM 1905
 1—7: TÄFLINGAR I KONSTÅKNING PÅ SKRIDSKOR FÖR DAMER SAMT PARÅKNING.
 1. FRÖKEN ELSA MONTGOMERY, STOCKHOLM, 4:E PRIS I KONSTÅKNING. 2. FRÖKEN LILLY KRONBERGER, BUDAPEST, 2:A PRIS I KONSTÅKNING, OCH HENNES FAR. 3. MRS KELLIE, LONDON, 3:E PRIS I KONSTÅKNING, OCH MISS HARRISON, LONDON, 1:A PRIS I KONSTÅKNING. 4. PRINS EUGEN KOMPLIMENTERAR MR OCH MRS EDGAR SYERS, LONDON, TILL DERAS 2:A PRIS I PARÅKNING. 5. HR TORÉN PÅ KONSTÅKNINGSBANAN. 6. HR

O. BOHATCH OCH FRKN M. BOHATCH, FRKN HARRIET SUNDSTRÖM GÖR STUDIER. A. BLOMBERG FOTO.

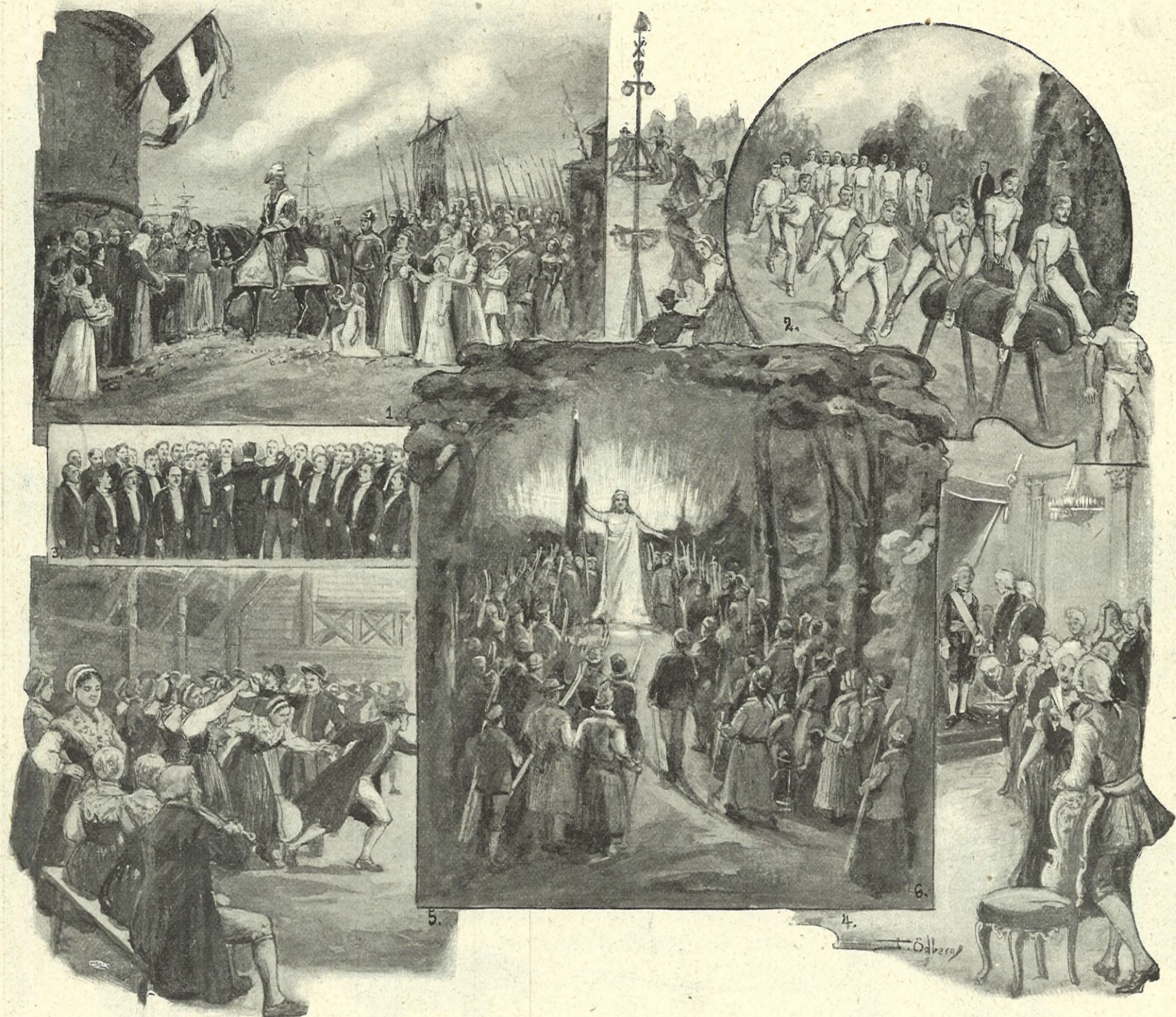
7. FR. KRONBERGER UNDER KONSTÅKNINGEN. 8. FRÅN FÄLTSKJUTNINGARNA VID SÖDERTÖRNS VILLASTAD. EN PATRULL I STRID. DEN KNÄSTÄENDE ÄR MÄSTERSKYTTEN HR SJÖBERG. 9. UDDEVALLÄRNES CURLINGSPEL. 10—16. TRAFPTÄFLINGARNA PÅ BRUNNSVIKEN. 10. DEN KUNGLIGA LÄKTAREN. 11. UTSIKT ÖFVER BANAN. FRÄMST TRAFVAR DEN 70-ÅRIGE NÄMDEMÄNNEN MED »SVENSKE.» 12. »CÆSAR», 1:A PRIS I 1:A OCH 3:E LÖPNINGEN. 14. PRINS WILHELM UNDERHÅLLER SIG MED DE UNGA DAMERNA. 15. DEN KVINNLIGA HÄSTTECKNAREN

NORDISKA SPELEN I STOCKHOLM 1905. 1. BALLONGUPPSTIGNINGEN I IDROTTPARKEN. I FÖRGRUNDEN DIREKTÖR SMITTS »ARGONAUT», DÄR BAKOM AERONAUTISKA SÄLLSKAPETS »ANDRÉE». 2. »ARGONAUT» STRAX FÖRE UPPSTIGNINGEN. I GONDOLAN LÖJTN. CARLSON OCH DIR. SMITT, I BÄRRINGEN ING. FRÄNKEL. 3. »ARGONAUT» GÅR TILL VÄDERS 4. HÄSTLÖPNINGARNA PÅ LINDARÄNGEN. UPPROP TILL PRISHOPPINGEN. 5. FÖRSTE PRISTAGAREN I STEEPLE CHASEN GREFVE DANNENSKIÖLD SAMSÖ INKOMMER TILL MÅLET. 6—10. FRÅN FISKETUREN I SKÄRGÅRDEN. 6. OMBORD PÅ »VAXHOLM I». FRU OCH FRÖKEN BALCK M. FL. DELTAGANDE DAMER. 7. LANDSHÖFDINGEN GREFVE DOUGLAS OCH JAPANSKE LEGATIONSSSEKRETERAREN. 8. ÖFVERSTE BALCK I FISKARKOSTYM. 9. ANKOMSTEN TILL FISKEPLATSEN. 10. NOTEN DRAGES UPP. FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

NORDISKA SPELEN I STOCKHOLM 1905. 1—3 DEN MILITÄRA RAPPORTFÖRINGEN. TÄFLANDE TILL FOTS OCH HÄST INKOMMA TILL MÅLET VID GUSTAF ADOLFSKYRKAN Å LADUGÅRDSGÅRDET OCH AFLÄGGA SINA RAPPORTER. A. BLOMBERG FOTO. 4—11. SKIDLÖPNINGARNA VID ÖSTERSUND. 4. START TILL BUDKAFLELÖPNINGEN ÖSTERSUND-BRÄCKE. 5. FÖRSTE PRISTAGAREN I 60-KILOMETERSLÖPNINGEN ANTTI AHOLA INKOMMER TILL MÅLET. 6. ANDRE PRISTAGAREN I 60 KILOMETERSLÖPNINGEN HEIKKI WETA INKOMMER TILL MÅLET. 7. UNDER 30-KILOMETERSLÖPNINGEN. 8. FÖRSTE PRISTAGAREN I 30-KILOMETERSLÖPNINGEN KALLE JUSSILA. 9. SKIDKÖRNING EFTER HÄST. 10. SKIDBACKEN VID ÖSTERSUND. 11. FÖRSTE PRISTAGAREN I BACKLÖPNINGEN A. NORLING, STOCKHOLM. 12. ETT HOPP. 4—10 o. 12. OSCAR OLSSON FOTO. 11. S. WULF FOTO.

NORDISKA SPELEN I STOCKHOLM 1905. FESTFÖRESTÄLLNINGEN Å KUNGL. TEATERN. 1. GUSTAF VASAS INTÅG I STOCKHOLM. 2. GYMNAS-
TIK. 3. SÅNGKÖREN. 4. EN AFTON HOS GUSTAF III. 5. LEKSTUGA I DALARNE. 6. SLUTTABLÅN: »ETT FOLK».
TECKNING FÖR IDUN AF TYCHO ÖDBERG.

EN SEXTIÅRS DAG.

LUNDS UNIVERSITETS rektor, professor Seved Ribbing fyller 60 år den 17 dennes och blir med anledning däraf helt visst föremål för en allmän hyllning till vetenskapsmannen, läraren, läkaren, medborgaren och människan.

Professor Ribbing är stockholmare till börden, son till expeditionssekreteraren, kammarherren G. E. Ribbing och hans maka, född Ribbing. Sina skolår tillbragte han i Maria skola och Stockholms gymnasium, 1863 blef han student i Uppsala, där han åtta år senare promoverades till medicine doktor. De medicinska studierna hade han emellertid icke idkat i den gamla universitetsstaden, utan vid Karolinska institutet. Ett år efter promotionen blef han lasarettsläkare i Simrishamn, men kom 1879 till Lund som e. o. professor i pediatrik, hvilken lärostol han 1888 utbytte mot professuren i praktisk medicin. Kamraterna vid universitetet ha beklädt honom med det ena förtroendeuppdraget efter det andra, till dess han i fjol valdes till rector magnificus. Men det är ej

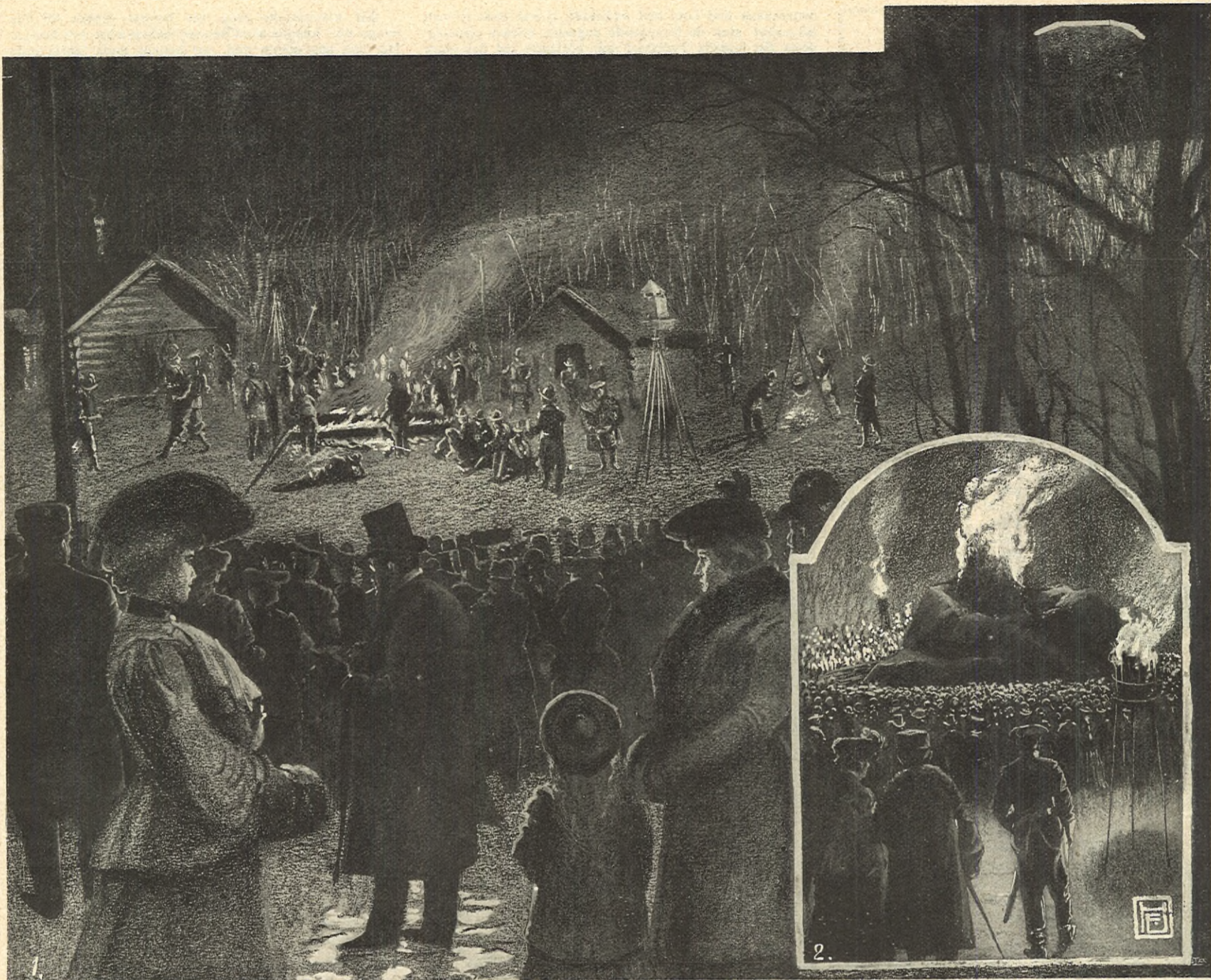

PROFESSOR SEVED RIBBING.
UR P. B. EKLUNDS PORTRÄTTGALLERI AF KÄNDA
SVENSKA PERSONLIGHETER.

endast inom den trängre kretsen af kolleger han på det sättet uppmärksammats: sedan många år stadsfullmäktig, är han landstingsman, han har suttit som lekmanuambud i kyrkomötet och har, för att ytterligare nämna ett af hans offentliga uppdrag, varit medlem af kommittén för jubileumsfondens användning.

Utänför ramen af denna ämbetsgärning och detta arbete i det samhälleliga lifvet ligger emellertid en verksamhet, som i ännu högre grad gjort honom värderad och afhållen i vida, vida kretsar i vår sydligaste provins.

Professor Ribbings enskilda praxis har fört honom ut bland folket kanske mera än någon annan läkare, ty alla, hög och låg, rik och fattig, hysa till hans praktiska läkarebegåfning ett obegränsadt förtroende, och alla ha genom erfarenhetens vittnesbörd fått vetskap om att inför honom råder fullständig jämlikhet; doktorspatentet är i hans hand endast ett lejbref till sjuksängen, och det förekommer aldrig i hans mottagningsrum, som i många andra ryktbara medicis, att förmögenhetscensus blir tillämpad. På hans sextioårsdag gå också varma

NORDISKA SPELEN I STOCKHOLM 1905. FESTEN PÅ SKANSEN. 1. GUSTAF-ADOLFS-KNEKARTNE KRING »NYINGEN». 2. BÅLET Å RENBERGET. TECKNING FÖR IDUN AF HJALMAR ENEROTH.

önsknings till honom från många bland de små och betryckta, för hvilka han alltid varit ej endast en god läkare, utan äfven en hjälpare vän.

Det finns ej många, som ha sin tid så upptagen som professor Ribbing, och det beror på att han skaffar sig tid till allt. Hans begåfning och tillmötesgående tagas i anspråk utan försyn, till en del väl därför att han ännu aldrig sagt nej. Den som har något att gifva, skall ej vara njugg, och prof. Ribbing har aldrig sparat sig själf. Hans enskilda hjälpsamhet, som blifvit till ett ordspråk, skall här endast i förbigående nämnas, men det må betonas, att han som stödjare af och i viss mån banbrytare för det moderna folkbildningssträfvet genom vetenskapens popularisering har visat en själfupoffring och en ifver, höjda öfver allt pris. De populära föreläsningarna ha ej för honom som för andra professorer varit en inkomstkälla, utan ett själfpåtag, olönadt arbete, en yttring af hans uppfattning om rikedomens och adelns förpliktelse.

Till honom ha också vid hans inträde i det sjunde decenniet öfverlämnats en adress och en större genom hopsamling åstadkommen penningssumma, som skall användas till ett legat, afsedt att bevara hans namn och bära vittne om medborgarnes tacksamhet och tillgifvenhet.

UR DAGSKRÖNIKAN.

ADOLF LINDGREN. †. För några dagar sedan afled här i hufvudstaden den kände och aktade musikkritikern och musikskriftställaren, dr Karl Adolf Lindgren, nära 59 år gammal. I och med hans bortgång har vårt musiklif förlorat en af de ytterst få, som i verklig mening förstå att skriva musikkritik i vårt land. Dr Lindgren ägde i sin omfattande kännedom om musikens väsen och historia, i sin grundliga estetiska bildning, sin analyseringsförmåga och sitt hjärta för konsten och lifvet alla en boren kritikers nödiga förutsättningar. Därtill kom en helgjuten karaktär, orädd i striden, utan partiskhet, utan småsinne.

ADOLF LINDGREN.

Han inträdde år 1874, efter avslutade akademistudier, hvilka hufvudsakligast omfattade filosofi, estetik och musikteori, som musikkritiker i Aftonbladet. I början af 1880-talet grundlade han tillsammans med Fr. Vult von Stejern Svensk Musiktidning, för hvilken han stod som redaktör åren 1881—1884. I Nordisk Familjebok har han, alltsedan detta arbete först började utgifvas, författat samtliga där förekommande artiklar i musik och biografier öfver musici. Dessutom har hans flitiga penna medarbetat i Ny Illustrerad Tidning och Nordisk

Musiktidende, hvarjämte han skrivit korrespondenser om vårt musiklif till tyska musiktidningar.

I bokform har Lindgren utgifvit en god tolkning på vers af Shakspeares episka dikt Lucretia, 1876, en öfversättning af Lobes Musikens katekes och åtskilliga operatexter, Satser i svensk verslära, 1880, Versläran (i E. Schwartz' och A. Norens Svensk språklära, 1881), Om Wagnerismen, 1881, Svenska hofkapellmästare 1782—1882 (1882), Om polskmelodiernas ursprung (i Bidrag till kännedom om de svenska landsmålen XIII. 5), Musiken i Sverige i det stora danska verket Illustreret Musikhistorie och K. Valentins Musikhistoria samt Musikaliska studier, 1896, — en betydande samling estetiska uppsatser om tonkonstens väsen och arter, biografier af tonsättare m. m.

I Svensk Musiktidning 1881—1884 skref Lindgren biografiska uppsatser, dessutom kritiker m. m.

Som enskild person var den bortgångne mycket försynt och tillbakadragen, älskade den kontemplativa ron bland böckerna i sitt arbetsrum och kom och gick helt obemärkt i teatersalonger och konsertsalar. Men gällde det att stå de unga musikadepterna till tjänst med råd och upplysningar, var han genast redo, välvillig, hjärtegod och intresserad.

Dr L. dog ogift. Närmast sörjes han af systrar och en mångårig trogen väninna, som in i det sista stod vid hans lidandes läger, kärleksfullt vårdande och hjälpare.

EN FABRIKSBRAND af stor omfattning timade i förra veckan i Örebro, i det Örebro yllefabriks stora etablissemang vid Skebäck då till två tredjedelar förstördes af våld. Skadan torde uppgå till 250-å 300,000 kronor. Vi meddela i dagsnumret en bild från den förhärjande eldsvådan.

MELLINS FOOD

bör användas såsom ersättning för modersmjölk, allt ifrån födelsen och utan farhåga, att den skall i någon grad verka skadligt icke ens på späda barn. "Den kan gifvas omväxlande med modersmjölken.

Prof samt broschyr om barns uppfödning gratis & franko från MELLINS FOOD Depot, Malmö.

"Jag heter Kenny, är 3 år gammal och har blifvit uppförd med

MELLINS FOOD".

FRIHERRE GERHARD LOUIS DE GEER, godsägaren och ledamoten af riksdagens första kammare, har i dagarna utnämnts till landshöfding i Kristianstads län efter aflidne greve M. G. de la Gardie. Den nye höfdingen är född i Kristianstad 1854 och son till aflidne statsministern friherre Louis De Geer. Student i Uppsala 1873, blef han juris kandidat 1879 och t. f. kansli-sekreterare i finansdepartementet 1888, från hvilken befattning han afgick 1892. Sedan sistnämnda år har han varit bosatt å sin egendom Hanaskog i Kristianstads län. Sedan år 1900 är han ledamot af första kammaren.

G. L. DE GEER.

ADOLF VON MENZEL. I en ålder af 89 år afled för några dagar sedan i Berlin en af den tyska målar Konstens yppersta mästare, Adolf von Menzel. Utgången från ett borgerligt hem i Breslau, kom Menzel år 1830, vid 15 års ålder, till Berlin och besökte då någon tid konstakademien, som han dock snart måste lämna för att kunna arbeta för sitt uppehälle. År 1833 framträdde han med sitt förstlingsverk, ett häfte pennritningar, benämnda "Konstnärsöien", hvilka röjde mycken originalitet. Sedan utförde han en samling litografier, "Brandenburgs historia", och några år senare 400 teckningar till "Fredrik den stores historia", i hvilka han tedde sig som den fulländade mästaren.

A. VON MENZEL.

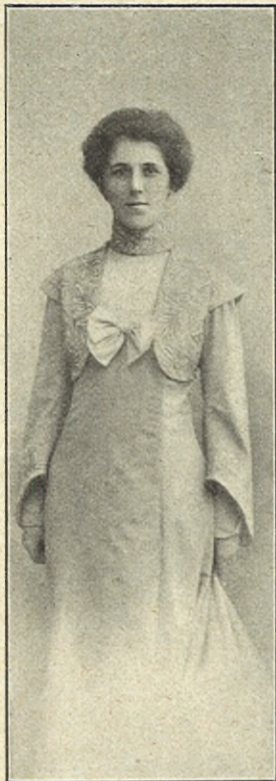
Ända till mot slutet af 1830-talet hade han blott varit tecknare, först från och med denna tid börjar han också syssla med färgerna. Härvid ägnade han sig först åt historiemålningen, särskildt åt den af honom med så mycken förkärlek omfattade epoken, Fredrik II:s historia, med sin utomordentliga mångsidighet görande ströftåg äfven in på helt andra områden. Ett besök på utställningen i Paris 1867 förde honom in på det moderna måleriet. Hans sträfvan riktade sig därvid särskildt på att lösa de svåraste problem i fråga om belysningseffekter — ett utslag af hans realism. Såsom hans berömdaste verk på detta område nämnes den 1875 fullbordade taflan "Valsverket", nu i nationalgalleriet i Berlin. Ett särskildt intresse ägnade han åt gouachemåleriet, som genom honom fördes till en hög grad af teknisk fulländning. Hans arbetsförmåga var outtröttlig, och på alla områden, som han gifvit sig in på, har han presterat betydande alster. Menzel är, säger en kritiker, den universellaste konstnären inom det 19:e seklets tyska målar-konst, en virtuos i allt hvad teknisk skicklighet heter och en mästare i energisk karaktäristik, såväl när han behandlar ett förgånget århundrades historia, som när han skildrar det nutida lifvet.

Menzel blef, som naturligtvis kan tänkas, föremål för massor af yttre utmärkelser, till och med i högre grad än någon annan tysk konstnär. — Målar-

veteranens död kom helt oväntadt, ty han hade ej varit allvarligt sjuk de föregående dagarna, endast opasslig. Hela det bildade Tyskland står sörjande vid den store mästarens bår.

MELLY BJÖRNBERG.

DÅ TIDNINGARNA för icke länge sedan meddelade, att den endast 27-åriga lärarinnan vid Tomtebodas blindinstitut, fröken Jakobina Emilia (Melly) Björnberg helt hastigt aflidit, väckte dödsbudet helt säkert öfverraskning, sorg och saknad i många hjärtan, särskildt inom blindvärlden, och de, som hade förmånen känna henne personligen, måste bli djupt gripna genom hennes bortgång. Ty med henne gick en ädel, varm-hjärtad och rikt begåfvad kvinna ur tiden.

Hon var dotter af disponenten A. R. Björnberg i Trollhättan och född den 19 febr. 1877. Efter slutad kurs vid flickskolan i Vänersborg tänkte hon först ägna sig åt sång- och musikstudier, för hvilka hon hade stora anlag, men sorgen efter en älskad moder, som af döden hastigt togs ifrån henne, gjorde, att hon lämnade denna plan och utbildade sig för lärarinnekallet. Sedan hon genomgått Skara seminarium år 1900, erhöi hon anställning som lärarinna först vid Bispbergs och sedan vid Byvalla folkskolor och antogs därefter som profkandidat vid Tomtebodas blindinstitut. Efter slutad profår blef hon vikarierande lärarinna vid institutets förskola samt året därpå, 1903, ordinarie lärarinna vid institutet.

Sina bästa krafter har hon ägnat åt blindundervisningen, och man kan utan tvekan säga, att hon var lyckligt begåfvad för sitt kall och nådde ett resultat, som på detta mycket kräfvande område vinnes endast af den, som med kärlek till sina elever förenar en eminent uppfostrande och undervisande förmåga.

Det var en njutning att höra henne undervisa, ty hon behärskade fullständigt sitt lärostoff, var medveten om målet och bästa sättet att nå det. Sina lärjungars karaktär och utveckling kände hon väl, ty hon studerade dem med psykologens blick både inom och utom skolsalens väggar och förstod att lämpa sin undervisning därefter. Hon förlänade åt sin framställning denna entusiasm och personlighetsfärg, som gör äfven det torraste ämne liffullt och intressant, och som tvingar den dåsigaste lärjunge att följa med. Solskensstämming förstod hon att väcka, att sprida värme och ljus åt sin omgivning, såväl bland elever, för hvilka den yttre världen är mörk, som i kamrat- och vänkretsen, där hon ofta i toner gaf uttryck för hvad hon kände.

Ett utmärkande drag var hennes ömhet för alla svaga och lidande samt hennes hjälpsamhet mot fattiga. Där hon såg någon nöd, var hennes goda hjärta redo att hjälpa, helst i tysthet. En tacksam blick, en varm handtryckning var belöning nog för henne, som förstod konsten att gifva så, att det ej kändes svårt att taga emot.

Hennes varma hjärta visade sig äfven i medlidande för djuren. Sedan en längre tid tillbaka tillhörde hon föreningen mot vivisektion.

Hon ägde ock det mod, som karaktäriserar den högsta graden af kvinnlighet, mod att söka sanningen, mod uttala den, mod att kämpa för allt, som hon ansåg rätt, sant och skönt och framför allt mod att vara sig själf. Därigenom blef hon sann mot sig själf och andra, det senare med den hänsynsfullhet och takt, som var henne egen.

Ett annat utprägladt karaktärsdrag var hennes starka plikt-känsla, som genomträngde hennes lif och var bestämmande för hennes uppförande och handlings-sätt. Entusiastisk i sitt arbete, hushållade hon ej med de fysiskt svaga krafterna, som gång efter annan tycktes svikta, men liksom höllos uppe af hennes starka ande.

"Den gudarne älska, dör ung", heter det ju. Hennes önskan att aldrig behöfva känna sig gammal blef en verklighet. På f. m. den 29 nov. arbetade hon som vanligt i sin klass, men på e. m. insjuknade hon häftigt. Läkarna konstaterade att hon angripits af hjärn-inflammation. Lidandet, churu svårt, blef ej långvarigt. Redan den 4 december kom dödsbudet och befrjade hennes efter ljus och frihet trängande ande från alla jordiska band. — Stoftet hvilat vid moderns sida i Trollhättans kyrkogård, men hennes minne lever kvar i många vänners hjärtan.

— r.

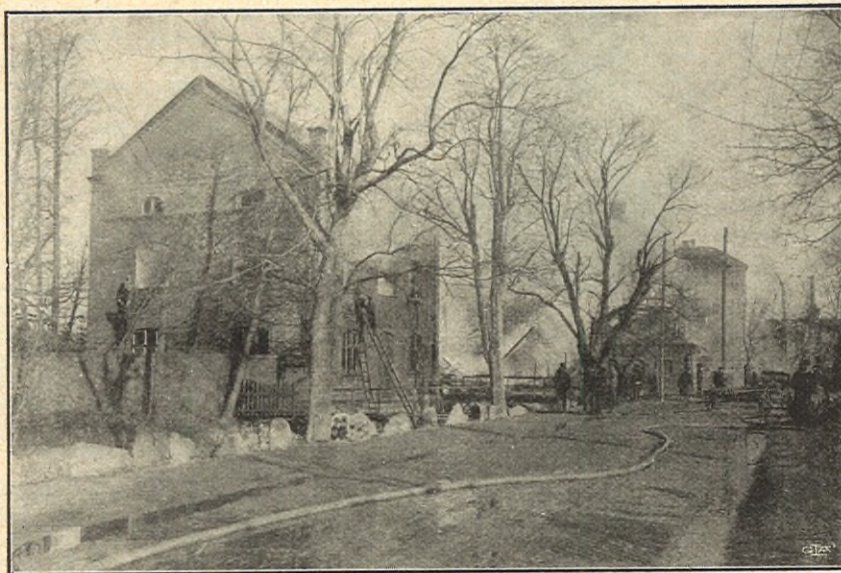
FLORENSSTÄMMNINGAR.

DET ÄR VÅR i Florens, det är "prima-vera". Icke en blek, ljufligt vemodig nordisk vår, utan en yppig, glad vår, som kommer störtande nedför de blå bergen, som kommer krypande upp ur den fuktiga uppvärmda myllan, som kommer kastanjerna att spricka ut på en natt, som trollar fram rosor på alla murar, som kommer svepande öfver oss som ett varmt famntag — i går fröso vi och klagade öfver den kalla blåsten, i dag är det sommar.

Jag har tyckt förut, att jag liksom blifvit narrad på blommorna i Florens, det är ju "la citta dei fiori". Jag tycker det har inte varit någon rikedom på blommor de andra årstiderna. Nu vet jag, att man måste vara här om våren för att förstå dess namn.

När jag en afton går från ateliern utanför Porta Romana öfver Viale dei Colli, förstär jag det. Luftens tunga doft hviskar det i mitt öra. Det har regnat våldsamt, men nu, när solen skall gå ned, bryter dess ljus fram från en klarnande himmel. Allting doftar, uppriskadt af regnet, starkare än någonsin. Jag går dröjande framåt vägen, insupande vällukten, försjunken i mina tankar. Nedanför trädgårdarne på kullens sluttning ligger renässansstaden, nu så klar och ren, leende som en ung kvinna, när hon bereder sig att gå till ro på kvällen. Klockorna sjunga och jubla, rosorna dofta.

Så mycket rosor! De slingra sig om träden, de klättra uppför murarne, de täcka öfver husen. Där är en liten villa, alldeles öfvervuxen af mörkröda rosor. Lifskraftigt komma de fram ur sina tunga knoppar, slå ut för solen, dofta fylligt och starkt, förändra på en dag eller två sin färg från purpurrodt till djupare svartrodt. Sedan öfvergå de till en ljusare nyans i blårodt, men då äro de nära sitt förvissnande. I sin kraftiga tillblifvelse, i sin bråd-störtade upplösning bära de något af själfva lifvets tragedi inom sig. Men nu gifva de den lilla villan utseendet af ett hem, en skyddad

FRÅN BRANDEN I ÖREBRO YLLEFABRIK. B. HAKELIER FOTO.

vrå, där man för en tillvaro, mättad af ömhet och kärlek, där man har kraft att gifva och där man tager livets gåfvor med öppna händer, varmt, naturligt och slösande.

Och så kommer jag till ett grått, gammalt hus, omgifvet af små skära rosor, dem som J. P. Jacobsen kallar för "et fingerkys", lätta, ljusa, kyska. De hålla sig länge friska, de förändra ej sin färg, de luta sig mot hvarandra, som om de hviskade små lustiga, oskyldiga ting, och de se ut, som om de hade brådtom att kläda öfver den gamla grå muren. De äro härdiga, blomma ända in i december, taga sig en kort vintersömn och slå åter ut i februari, ännu med frosten i sina kalkar.

Och där äro de förnäma gula, stora, rena i sin teckning, med svag doft. De passa bäst innanför en gallergrind af praktfullt smide eller i en gammal kostbar vas, där de kunna lefva, oberörda och afstängda i sin förnäma, tanklösa skönhet.

Men där vid en buktning af vägen står en cypress, omhvärd och genomslinrad af hvita rosor, med regndroppar som tårar ännu dröjande mellan blombladen. Det ger en förnimmelse af döden i all prakt, det ser så allvarligt och resigneradt ut, den mörka, raka cypressen, som ger stöd åt en hvit rosenbuske. Det kunde spinnas sagor därur, legendens skimmer leker öfver dem, och de hvita rosornas doft kommer oss att tänka på slutna ögon, på fridsamt och för alltid tigande läppar.

Det regnar — så som det regnar, utan afbrott, tröstlöst, och det är mörkt som på kvällen, fast klockan är tolf på dagen. Det lönar sig inte att sitta kvar vid kavaletten, jag ser ändå ingenting. Det enda ljus, som bestås, är blixtar, men det är också präktiga blixtar. Ur molnens revfor flödar ett blåhvitt sken, som lyser upp min mörka atelier med en sagolik glans. Åskskrällarne genljuda och mångdubbla sig öfver Arno.

Men helt angenämt är det ju icke. Och så som det kan regna i Florens! Luften är genomsur, och floden ligger därnere som en stor, grön orm, orörlig och känslolös låter han sig piskas af regnet. Husen äro grå och drypa af vatten, allting dryper och gräter, och allting är ledsamt. Cypresserna på San Miniato likna tragiska skuggor, insvepta i grå slöjor. Ponte Vecchios annars så klara färger se bleka och urvatnade ut. Och nu, när klockan slår tolf, stämma alla Florens' klockor in i en sorgelämtning öfver all denna bedröflighet. Det är, som om de dofva slagen förgäfves sökte höja sig i den tunga luften, liksom fåglar, som ej längre kunna flyga.

Nej, tigen klockor, mot blå himmel klinga edra slag som jubelhymer, men i detta tröstlösa väder ringa ni blott till likbegängelser.

Ännu en blix, ännu ett våldsamt dunder, regnet piskar, så det står liksom en rök öfver Ponte della Trinità, som är fullkomligt rensopad från människor. Det slutar visst aldrig, det kommer alltid att vara så här vått och mörkt och grått, och vi få aldrig mer se solen lysa från en blå himmel.

När jag kommer ut i trappan, står min svartögda "padrona" och tittar belåtet småleende ut genom fönstret.

"Se, signorina," säger hon, "ett sådant väl-signadt regn! Det är härligt för jorden, som ej smakat en droppe på fyra månader."

En stämma ljuder i natten. Arno ligger nedanför mitt fönster, svart och glimmande. Tusen ljus speglas och mångfaldigas i de glittrande böljorna, månen står blank och klar öfver

San Spiritos torn. Som en dunkel skugga slår Ponte della Caraja sin spänstiga båge öfver floden, ännu i mörkret bibehållande sin ädla skönhet.

Och de grå husen, som stiga lodrätt upp ur vattnet på andra sidan, se spöklikt bleka ut. De svagt upplysta fönstren likna feberglimmande ögon. Allt är stilla. Endast stämman glider genom tystnaden, följd af knäppningarna på en guitarr, tilltagande, bortdöende och åter höjande sig på nytt.

Hvad sjunger han då om midt i natten? Jo, om en kärlek, som ej besvaras, om en längtan, som han kommer att dö af, om kyssar, som i drömmen ha bränt hans läpper och som han aldrig skall få känna i verkligheten.

"Om jag finge sofva för alltid,
Döden är bättre än lifvet.
I paradiset skall jag få äga dig,
Låt mig dö, låt mig dö. — — —"

Och han upprepar den sista strofen om igen och om igen... låt mig dö — —

Ja, han har rätt. Hvarför skall man lefva, om man tror att ens käraste önsningar uppfyllas i döden. Stämman växer, den skälfrer af smärta, den dallrar i en omätlig sorg öfver flodens vatten, den anropar himlen...

De grå husen lyssna, de glimmande ögonen fördunklas af tårar, floden lyssnar och bifaller med sitt stilla brus, vi lyssna alla. Han har rört något i våra hjärtan, som vi blott våga taga fram under den mörka natten.

Så hör man ett klirrande ljud, som om några kopparslantar fölle mot stenarne. Stämman tystnar och de skälfrande ackorden dö hän i natten. Men månen står klar och kall öfver San Spiritos klocktorn och kastar en blänkande väg tvärs öfver Arno.

Det är påskafton och vi ha firat den tillsammans, ett 30-tal skandinaver på "Lapi" hos signor Horatio. Den gamla källaren i Palazzo Antinore har blifvit konstnärernas samlingsställe på de sista åren. Egentligen är det visst skandinaverna, som ha "upptäckt" den, och de omhuldade också synnerligen ömt af fader Horatio, hans gamla signora och söner, som sköta serveringen. Ett lustigt ställe är det, den stora låga källaren, hvars tak och väggar äro klädda med kulörta affischer. Strax bredvid trappan är köket, eller rättare den flammade spiseln, där man kan följa rätternas tillagning, och midt emot står ett bord, hvarifrån Horatio dirigerar det hela.

I afton äro alla bord prydda med röda tulpaner, mängder af röda tulpaner. Damerna sticka dem i håret, herrarne i knapphålet, t. o. m. fader Horatio har en bakom örat, som konkurrerar starkt med hans skinande näsa. Så har man sjungit svenska, finska, norska och danska sånger, dansat, hållit tal och bekransat hvarandra — och kommit öfverens om att våren här i Italien är som ingenstädes på jorden.

Och nu gå vi hem öfver Dômeplatsen. Som små kryp stå vi invid det väldiga byggnadsverkets fot och höra tolf-slagen dåna öfver våra hufvuden, så som så många främlingar stått här före oss och tryckt sina vänners händer till godnatt. Långt ifrån nordnorden komma vi för att se våra drömmar förverkligas, och med öppna hjärtan och sinnen möta vi hvarandra på denna gästvänliga jord, blifva vänner, skiljas och se hvarandra aldrig mer. Farväl — —

Genom de smala, krokiga gatorna komma vi så till Piazza Santa Croce, där Dante står och ser profetiskt tankediger ut i månskenet mot kyrkans hvita marmorfasad. Så här på natten ter det sig som en dröm, drömd för längesedan af en skönhetstörstande ande, och det som på

Köp Venersborgs BALS KOR!

Bästa svenska fabrikat.
**Lätt! Elegant!
Hållbar!**

Hvarje sula stämplad med
vidstående fabriksmärke.

Tillverkas som specialitet efter
Wiener-metod af
Aktiebolaget A. F. CARLSSONS
Skofabrik, Venersborg.

Försäljas i minut hos de flesta skohand-
lande i landet.

dagen ibland kan förefalla banalt, har nu ett magiskt trollskimmer öfver sig. De framspringande hustaken kasta långa slagskuggor, kyrkans kontur står ren och kysk mot den mån-ljusa himlen.

Genom gallergrinden skåda vi in på klostergården. Där sofva de under loggian och bakom de hvita marmorplattorna och under den gröna gräsmattan.

Stenhelgonet sitter där på sin gamla plats och lyfter sin varnande hand: "Synda inte, synda inte," tycker jag alltid, att han säger.

"Men, kära helgon, om vi synda eller inte, hvad gör väl det? En gång skola vi ju alla sofva, ljufligt och fridfullt, om icke inne på din sköna klostergård, så dock alla hos den vänliga moder jorden."

Men helgonet sitter kvar och kastar sin svarta skugga långt framför sig. Natten skriker och sänker långsamt sina skuggor öfver renässansstadens kyrkor och monumenter och minnen. Portar och dörrar slås igen och reglarne rossla, då de dragas för. En liten ungdomsskara drager öfver piazzan med musik och försvinner i en af gränderna. Fotstegen dö bort och lyktorna släckas. I den stilla påsknatten höras endast Arnos brus och knäppningarna på en mandolin i fjärran.

ALICE NORDIN.

Tvätte "Nordiska-Spel" nummer

kunna den föregående och denna veckas nummer af Idun med skäl betecknas vara. Som våra läsare nog ha behagat finna, ha vi ej skytt möda eller kostnad för att med ritstiftets och kamerans hjälp ge en allsidig illustrativ framställning af dessa stora idrottsfester med deras betydelsefulla nationella innebörd, på samma gång som vi genom numrens utvidgning, på intet vis inskränkt på det öfriga dagsinnehållet. Vi tro ock att Iduns "Nordiska Spel"-nummer tryggt kunna betecknas som de vackraste minnesblad från de minnesrika dagarne som lämnat den svenska pressen, och hoppas att våra läsare hålla oss räkning för våra årliga bemödanden att vid detta tillfälle som alltid häfda Iduns rangställning som vårt lands aktuellaste och rikhaltigaste illustrerade veckotidning.

Till prenumeranterna å Idun Fänrik Stål-upplagan 1904.

Vi få härmed meddela att behöfliga kompletteringsark till Fänrik Ståls Sagner måste rekvideras före den 15 mars, då vi efter denna tid icke längre disponera öfver sådana. Priset är 25 öre pr ark.

Stockholm den 15 febr. 1905.

Iduns Expedition.

GARGAROL

välsmakande, koncentreradt, antiseptiskt munvatten.

Hämmer syrebildning i munnen, skyddar därför tänderna.

Bruksanvisning å intyget.

Obs! Stänkproppen förlagd i flaskhalsen. Obs!

HYLIN & C:o F. A.-B.
STOCKHOLM.

FRÅN VILDMARKS- OCH JÄRNVÄGS-
BYGGARELIF. BLAD UR FRU
SARA STARES ANTECKNINGAR, HOP-
SAMLADE AF MARIA RIECK-MÜLLER.

XIII.

10:de juli.

— — — Lilla Maria nyckelpiga flög en varm som-
mardag rätt in emellan den röda rosens blad. Hon
kröp så långt in hon kunde, skälfvande af lycka öfver
den doftande, svala alkoven med dess milda halfdager.
Här ville hon stanna för alltid... — Hvilken rosen-
natt! Hvilken härlig, rosenatt! — var hennes enda
tanke, medan hon sakta domnade bort...

Här har jag nu lefvat fram en hel månad, hvars
dagar tyckts mig färglösa och tröttnande med ett öfver-
mått af värme och däsighet. Men nätterna hafva varit
en enda lång följd af vakna drömmar, lyssnande och
spejande in uti en röd halfdager. Rosennätter!...

Och aldrig hafva vi gått till hvila, förrän solen
bleknat i dagsljusets hvita färg och morgondimmorna
från tjärnen sväfvat upp omkring gården. — — —

Men det är ej alls någon öfverspänd lust till oregel-
bundenhet och omvända förhållanden — inte natur-
dyrkan heller — som på detta sätt gjort oss till natt-
fåglar.

Det beror helt och hållet på Olles arbete ute på
linjen. Han har nu hand om grusningen på hela öfre
sträckan och måste vara ute natt och dag. Middagen,
som ibland skall vara serveras kl. 6 eller 8 på aftonen,
ätes oftast 1 och 2 nattetid. — Då kommer Olle hem
med sina ingenjörer, som fortfarande äro matgäster
här. Och då äro de så glupande hungriga, att de
bestämdt skulle kunna äta nödårskost. Hvilket är väl,
ty en middag, som stått lagad i så många timmar, är
ej lockande för gourmander. — — —

Därför är det som jag fått göra natt till dag. Och
jag har nu kommit därhän, att det skall bli mig en
stor saknad, när det upphör igen. Det är dessa vän-
tans nätter, som på vid gafvel öppnat porten för mig
till landet häruppe, hvilket hittills stundtals tjustat mig,
men stundtals stött mig tillbaka. Och medan jag i
timmar suttit ute på bron och lyssnat till lokomotivets
signaler, har jag fått se, huru denna fattiga jord om-
kring mig klädts i ödslande prakt af nattens röda sol.

Det har varit som en ständigt upprepad fest, där
hvarje föremål haft sin egen utstrålade färg, ingen
lik den andra, men alltid i röda toner. Min festbägare
— tjärnen — har lyst som en rubin, omvirad med sin
bukande krans af lysande röda näckrosor. Och alla
skuggor hafva det mörka blodets skälfvande lif...

Under dessa väntans nätter har jag med saknad
börjat tänka på, att tiden här snart är förrunnen, att
vi skola lämna den nya landvinningen inom kort —
och kanske aldrig mer komma tillbaka. Och liksom
nyckelpigan i sin rosenalkov — får jag lust att stanna
för alltid. — — —

1:sta aug.

Med hvart år, som gått, har allt oftare en undrande
oro för framtiden smugit sig öfver mig. Inte kunna
småflickorna här ständigt förblifva lekande, sorglösa
barn! — Och hvad blir det så sedan?

Men samtidigt har alltid en stor trygghet makat
undan all undran vid tanken på gamla, kloka mor
därhemma. Och jag har känt det, som om jag skulle
kunna få råd och bot för allting med hufvudet i hennes
knå, liksom fordom, då jag var litet barn...

Och nu finnes hon ej längre — mor. Och nu får
jag söka reda mig likväl — utan den stora tryggheten.
Det är som om jag först nu — under de sista vec-
korna — blifvit riktigt vuxen...

Men hvilken färd, hvilken färd, när jag skulle dit
hem för att få träffa henne en gång till! Det var som
i en ond dröm, när man arbetar för lifvet för att hinna
fram och bindes af osynliga händer vid samma fläck.
Inga andra tåg gå här ännu, än tillfälliga arbets-

och transporttåg, som endast gå på korta sträckor. —
Och samma dag telegrammet kom hemifrån, skulle ett
timmertåg gå härifrån på aftonen, och med det fick jag
börja resan. Sedan hade Olle telefonledes ordnat så
att ingenjörerna ned efter linjen skulle lämna mig de
fortskaffningsmedel, som under natten stodo till buds
för att jag skulle hinna med ordinarie tåget från Jörn
kl. half sju på morgonen.

Oron för det jag skulle resa till och alla vemodiga
tankar undanskyndes nästan till en del af den spän-
ning, hvori själfva färden höll mig — allt ifrån första
början, då Olle hjälpte mig upp på den öppna last-
vagnen, där jag fick sitta på en stock i sällskap med
en kringresande bokkolportör. Och när afgångssignalen
ljöd och jag ropade till Olle: hälsa barnen! var det
som om jag ensam skulle börja resan till en annan
världsdal.

Juliafönten var lugn och varm, och min reskamrat
på stockens andra ända hade öppnat sitt bokförråd och
försökte, trots draget, vända bladen i ett gult häfte, som
tycktes intressera honom endast delvis — ty som oftast
märkte jag, att hans ögon öfver boken sågo bort till
mig. Och ju ödsligare trakterna blefvo, som vi ilade
fram igenom, desto obehagligare tyckte jag det var att
hafva denna främmande karl på samma vagn. Men
han sade ej ett ord, och när tåget efter ett par mils
färd stannade, tog han sin kappsäck och försvann.

Nu var äfven tid för mig att höra efter ny skjuts,
ty timmertåget gick ej längre. Då fick jag sikte på en
karl med en dressin. Den var för min räkning, och
jag kände mig plötsligen lugn, när det tycktes vara så
punktligt ordnad med ombytena. Ett par mil till åkte
jag nu och skulle helst velat fortsätta i ett hela natten
med samma åkdon. Men det blef annat af. Den säkre
och duktige dressindragaren underrättade mig, att vid
grusgropen på nästa afdelning hade han order att vända.
Och jag fick nöja mig...

Framme vid det ödsliga grustaget, där nu endast
ett fåtal arbetare syntes till, hade ännu ingen ny dres-
sin hörts utaf, och jag satte mig på en sten invid
spåret för att vänta. Klockan var öfver tio, och jag
kom ihåg några smörgåsar och kakor, som jag hade i
resväskan. Men det var omöjligt för mig att äta. Jag
var endast hörsel och syn, och ständigt tyckte jag mig
bort ifrån kurvan mellan de höga grusvallarne höra de
stövvisa ljuden från en ankommande dressin... Men
den dröjde; och med den sena kvällen kommo alla de
hemlighetsfulla läten, som höra till nattens lif i vild-
skog och ödemark. Och karlarne, som med långsamma
spadtåg gräfade borta i gruset, förde tanken till gräf-
varne på en kyrkogård.

Jag började önska mig hem till Olle och barnen —
och undrade, om de kunde ana, huru gränslöst ensam
deras Saramor satt här — ensam och med den långa
natten framför sig, utan möjlighet att komma vare sig
fram eller tillbaka... Då syntes äntligen en dressin
stanna borta vid grusspårväxlingen och en af karlarne
pekade åt det håll, där jag satt.

Hade jag inte väntat i timmar då? Men när jag
såg på klockan, hade jag ej suttit där längre än i tre
kvart.

— Nu få vi skynda på, — sade jag till dragaren.
Jag började frysa och kände mig sömnig.
— Huru länge har ni order att köra? — frågade
jag efter en stund.

— Till nästa grustag. Och därifrån skall en af
maskinerna gå söderut om en halftimme — svarade
dressindragaren och såg nyfiket på mig. Han undrade
säkerligen hvad som stod på, ty, när ej ingenjörfruarna
äro ute på besök hos grannafdelningens familj för nöjes
skull ibland, hafva de ingenting att göra ute efter lin-
jen så här dags...

— Drag så mycket ni orkar — sade jag. — Vi
måste hinna, innan maskinen går. —
Men, när vi kommo fram, hade den gått för en
kvart sedan.

Här fanns nu ingen annan dressin till hands. Och
sedan jag länge underhandlat med en af arbetarne och
lofvat honom drickspengar, fortsatte han med densamma
dressinen fram till stationen, där möjligen någon af
maskinerna stod färdig att fortsätta...

Och det lyckades så bra, att just den, som hunnit
gå ifrån oss, ännu stod kvar här fördröjd.

Nu slutade också färden på dressin, och jag fick
krypa upp på lokomotivets sotiga kolbox i stället.
Men det gjorde jag så gärna, ty natten hade blifvit
kylig, och härinne var det varmt, och det var en hvila
att få luta sig mot väggen...

Jag tror nästan, att jag sof, när lokomotivförarens
röst hördes. — Nu får frun byta häst snart. —

Upp på en annan kolbox igen och vidare...
Det var en lättad att slippa vänta.

Men nu hade klockan blifvit ett, och när vi kommo
fram till stationen, fick jag veta, att intet lokomotiv
skulle gå förrän vid tretiden.

En materialvakt tog min resväska och öppnade
materialkontoret för mig. —

— Här kan frun hvila sig nu — sade han väl-
villigt — så skall jag komma och säga till —

Möbleringen i det stora rummet bestod af en trasig
stol och ett ritbord.

Åh, vad jag var trött! Men det var så smutsigt

på golvet, att jag ej kunde lägga mig där. Därför
kom jag också denna natt att för första gången i mitt
lif ligga och sova på ett bord. Och det gick — lik-
som allt det andra.

Klockan tre kom min vakt, och nu fortsattes fär-
den utan större uppehåll, ehuru på fyra olika lokomo-
tiv, fram till Jörn, dit jag kom i så god tid, att jag
hann tvätta de sju kolboxarnes sot af mig, innan tåget
gick.

Har jag väl någonsin förr njutit så af att få sitta
i en riktig järnvägskupé?...

Men under det dygn, som ännu återstod, innan
jag kom fram, hade jag i stället god tid att tänka på
det, som då skulle möta mig. Och det var ändlösa,
sorgliga timmar i ovisshet och bäfvan.

Men jag hann... Lilla trofaste mor hade väntat.
Och jag tror, att hon blef så glad, när jag äntligen
kom, att hon fick makt öfver döden.

I alla fall dröjde han dag efter dag, fastän hans
skugga låg öfver oss, och vi sågo, att han ej släppte
taget. Till slut märkte jag, att det var någonting nytt
som plögade mor, där hon låg och kämpade.

— Hvad är det, mor lilla?
— Barnen — hviskade hon — res genast... de
behöfva dig bättre än jag... Bara res!

Hvad det var tungt att resa just då. Men jag
gjorde det. Och mor blef lugn.

Och om den återfärden var svårare än då jag for
ned — vet jag ej, och ej heller på huru många olika
sätt den skedde — ty jag var hela tiden långt borta.

Först sent en kväll, när jag på en dressin åkte
sista milen till stationen här hemma, lade jag märke
till att skymningen nu var djupare än då jag reste
bort, och jag kände mig oändligt nöjd med att snart
vara framme!

Plötsligen fick jag se en mörk punkt långt
framme på banan! Den närmade sig och blef större.

— Jag tror att ingenjören själf kommer och möter
— sade dragaren.

Då högg det till i mig. Nu hade säkerligen någon-
ting hänt därhemma, ty hvarför skulle Olle annars
komma. Och det var han.

Men han sade att allt stod bra till. Och glad fortsatte
jag bredvid honom på hans dressin. Det var som om
den sista tidens oro på en gång vikit...

Och huru underbart att vara hemma igen! Att
ännu allt var som förut.

Men när jag uthvilad vaknade nästa morgon, talade
Olle om — att mor var död... Det var det tele-
grammet, som manat honom att fara mig till mötes,
fastän han ej visste hvar han skulle träffa mig. Och
när jag nu åter tänker på det, kännes det som om den
gamla tryggheten vore kvar, fastän mor är borta...

Men under denna tid är det likväl första gången
som jag med bitterhet jämfört vårt järnvägsbyggarelif
med andras. Att bo så allt för långt undan — att
bo så långt bort, att man... ej får vara, där det
längtar och ropar efter en...

20:de aug.

Lif och rörelse äro goda förjagare af svårmodiga
tankar. Det har jag erfarit under denna sista tid. —
Om också ej mer än ytligt och för stunden. Det är i
alla fall ett ovanligt rörligt och omväxlande lif vi vid
järnvägsbyggnaden fört under ett par veckor.

Den stora invigningen af banan först med alla till-
rustningar och kungafest i Boden.

Under de dagarne såg jag knappast till Olle, ty då
gällde det för honom att få sin station så originellt
och stiltullt dekorerad, att han kunde ha heder af det.
Hvilket han också fick.

Och själfva invigningsdagsn såg jag honom endast
som en frackklädd ingenjör bland alla de andra vid
det stora kungsbordet.

Sedan har det varit besök åt olika håll, se'n man
nu kan få färdas på regelbundna tåg. Ett nästan
nervöst farande för att taga igen skadan — när man
nu i ett par år varit hindrad af afstånden att se hvarann

Och så slutligen alla järnvägsbyggarnes stora ge-
mensamma afskedsfest på hotellet i Boden. Den var
både glad och vemodig. Ty roligt var det att en gång
vara tillsammans alla utan undantag. Men nu var
också det gemensamma arbetet slut för obestämd tid.
En del slutade för alltid, och alla draga vi åt skilda
håll. Huru många af oss skola väl träffas igen?...

När vi kommo hem därifrån — Olle och jag —
och började se emot den närmaste tidens alla för-
ändringar, blef det med ens klart för oss, att vi nu
stodo inför det oundvikliga afgörandets stund. Och
det, som vi under sista halffåret så ofta talat om utan
resultat, blef nu med ens afgjort.

Vi skola ej vara järnvägsbyggare längre.

Vi skola bli bofasta. — — —
— Med alla de här småflickorna kunna vi ej gärna
flacka omkring nu längre — sade Olle bestämdt. —
De skulle fara illa — och du också, Sara, om vi äfven
kunde komma med på någon enskild bana söderut. —

FRÅN DET NYSS INVIGDA KONSERTHUSET I GÖTEBORG. TOR AULIN ANFÖR FILHARMONISKA SÄLLSKAPET. FOTO FÖR IDUN AF HOFFOTOGRAF ARON JONASON.

— Kanske... Men är du säker på att kunna trifvas på det sättet bofast, som du tänker?

Olle hade för några år sedan köpt ett större hemman vid Umeålf och invid en större järnvägsstation med lofvande utvecklingsmöjligheter. Här var det nu han tänkte, att vi skulle slå oss ned och göra oss en god framtid.

— Och har du tänkt på så nytt och ovant allt blir för oss? — fortsatte jag lite osäker.

— Men tänk på att slippa flytta, Sara, att bygga sig hus efter egen ritning, att en gång få känna sig rotfast — växa i egen jord. Och när jag får min lilla påtänkta industrianläggning i gång, tänker jag ej längre på att bygga järnväg. —

Olle såg så upptänd och affärsmässig ut, där han gick fram och tillbaka på golvet, att jag såg det allsammans färdigt med ens. Det är så vackert också därborta. Slutning mot söder, tätt invid älfven, med en tät tallskogsdunge som skiljomur från alla grannar.

— Och egen trädgård, ängar och potatisland, drifbänkar och bärbuskar! Ja, Olle det måtte bli härligt!

— Och lekstuga med? — hördes en liten intresserad röst från ett hörn.

Till och med Björn, som låg på mattan bredvid mig, vaknade upp och ville vara med. Han såg undrande ut, när han såg på mig, med det stora svarta huvudet mot mitt knä.

— Ja, du ska' också få det bra, pojken — sade Olle. — Få se efter barnen i lekstugan, och ha många andra kamrater — häst och kor och grisar... Passar det? —

Då svarade jag för oss allesamman:

— Ja, låt ske då, Olle! Det skall ändå bli någonting riktigt underbart att en gång få stanna. Och att kunna få mena någonting verkligt, när vi äro borta och säga: "Nu gå vi hem." —

SLUT.

TEATER OCH MUSIK.

KUNGL. TEATERN har återigen framdragit Verdis banala opera "Trubaduren" — syn- och hörbarligen till fögnad för en hel del godt folk, som endast låter sitt öra smekas af de smäktande melodierna, utan att bekymra sig om de otaliga och grundliga örfilar, som hvarje någorlunda sundt utvecklade musikaliskt sinne här måste utstå. K. teatern hade emellertid nöjet få ståta med "lapp på luckan", och bifallet var delvis mycket lifligt. Särskildt gällde detta naturligtvis fru *Hellström*, som nu för första gången utförde Leonoras parti, hvilket hon tolkade med ungdomlig värme och förträfflig sångkonst, om ock hennes koloratur ännu ej är lika distinkt och lättflytande som fru Östbergs var på sin tid. Blommor och lagerkransar belönade den uppburna sångerskan, hvars arbete och konst dock förtjänade att tagas i anspråk för värdigare uppgifter än denna. Vi hålla före, att det varit mycket bättre, om fru H. fått inöfva Marthas parti i "Evangelie mannen", åt hvilket hon helt säkert skulle förlänat den rätta tolkningen. Genom denna dubbling hade den nya operan ej på grund af sjukdomsfall behöft komma af sig vid ingången.

Öfriga uppträdande i "Trubaduren" voro fru *Jungstedt* (Azucena) samt hrr *Forsell* (grefve Luna) och *Nyblom* (Manrico). Föreställningen leddes af förste hofkapellmästaren *Nordqvist*. F. Hbg.

VILHELM STENHAMMARS BEETHOVENAFTON, hvilken äger rum i Musikaliska akademien just som detta nummer lägges i press, har varit motsedd med synnerligen lifligt intresse. Sålunda hafva alla biljetter varit utsålda en hel vecka i förväg. Vi återkomma till ett närmare omnämnande af konserten i nästa nummer.

FRÖKEN MÄRTHA OHLSON, välkänd som förträfflig ackompagnatris från en hel del konserter härstädes under de senare åren, gifver nästkommande onsdag sin första egna konsert som pianist. Att hon kan påräkna en fulltalig publik taga vi för alldeles gifvet. Hon biträdes af violinisten Axel Runnqvist.

GÖTEBORGS NYA KONSERTHUS invigdes i lördags med en särdeles vällyckad konsert inför en högtidsklädd publik, som till sista plats fyllde den rymliga salongen. Programmet upptog Wagners förspel till "Mästersångarne", Normans kantat för soli, kör och orkester vid invigningen af Musikaliska akademins byggnad samt Beethovens symfoni n:r 7 i a-dur. Den mer än 50 man starka orkestern såväl som Filharmoniska sällskapets kör och solister skötte sig, efter hvad som meddelats oss, synnerligen förtjänstfullt under hr Tor Aulins ledning. Samtliga prestationer mottogos med lifligt bifall, och den energiske ledaren hyllades med både blommor och inropningar.

Den nya konsertsalongen rymmer ungefär 1,300 platser, fördelade på salen och en läktare. Väggarne äro hvälfda och hållna i ljusa färger utan all utsmvckning. Belysningen är rik och — det bästa af allt — akustiken skall vara mycket god. Här ofvan äro vi i tillfälle meddela en interiör med de uppträdande å estraden, tagen af hof Fotografen Aron Jonason vid en af repetitionerna före konserten. Å densamma synes närmast till höger om anföraren, sångerskan fru Axeline Mraz. Mannen närmast henne är en ung lofvande tenor banktjänstemannen E. Ottoson. Sångaren närmast t. v. om hr Aulin är hofrättsnot. E. Mellgren. Dessa tre utförde de mera framstående solopartien i kantaten. En exteriör af konserthuset, hvilket tillkommit på initiativ af musikintresserade personer i Göteborg, var synlig i Idun n:r 46 i slutet af förra året.

När — när skall hufvudstaden hugnas med det konserthus, den så väl behöver?

DAMERNAS MUSIKBLAD har utsändt sitt n: 3 med uteslutande nordiska kompositioner. Sålunda öppnas dess musikbilaga med en anslående sång af den norska tonsättaren *Christian Sinding*, hvilken hitkommer dagarna för dels att dirigera vid Konsertföreningens konsert på tisdag, dels gifva en egen konsert med uteslutande egna kompositioner på följande fredag. Därjämte innehåller musikbilagan intressanta och underhållande pianokompositioner af *J. Ad. Hägg*, *Ignotus* (*Otto Samson*) och *Herman Joëll*. Vi anbefalla Damer-nas Musikblad på det varmaste hos alla musikvänner.

HUSMÖDRAR. Tillsen, att Ni alltid vid inköp af Hafregryn & Korngryn erhålla Hafregrynsvarnen "Sveas" i London med Gulmedalj belönade tillverkningar, förpackade i säckar eller kartonger om 1/2 & 1/4 kilo. Sveas Sundhetsmjöl i hel- eller halfkilopaketet rekommenderas till barn och sjuklingar och samtliga dess tillverkningar utmärka sig för sin goda smak, lättkokhet och renhet. Finnes hos alla välsorterade engrossister och detaljister i hela Skandinavien. Hafregrynsvarnen SVEA, Ragnar L. Jeansson, KALMAR. Tabell öfver näringsvärdet af våra förnämsta födoämnen uttryckt i öre pr kilo: Fläsk 102, Oxkött 48, Rågbröd 54, Hvetebröd 55, Fårkött 62, Torsk 40, Mjöl 87, Korngryn 116, Hafregryn 153.

KÖKSALMANACK

Redigerad af **ELISABETH ÖSTMAN.**
Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.
FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 19-25 FEBR.
Söndag: Soupe à la Hedin; hummermayonaise; stekt, färsk oxtunga med champignoner; äppelbeignet med vaniljsås.
Måndag: Kotletter af kalfärs med örter och brynta morötter; krusbärs-soppa med skorpor.
Tisdag: Blomkålspuré med stekt bröd (croûtons); gädda stekt i fileter med pressad potatis.
Onsdag: Grytstek med potatis, saltgurka och lingon; blåbärskompott med grädd och schäfferhattar.
Torsdag: Ärtor med fläsk; franspannkakor med sylt.
Fredag: Risoller af oxstek med skiradt smör; nyponsoppa med vispad grädd och skorpor.
Lördag: Fläskkorf med rotmos; maizenakräm med mjölk.

RECEPT:

Soupe à la Hedin (f. 6 pers.) 2 kalfbräss, 2 lit. stark, klar buljong, 1 knippa persilja, 1 msk. smör (20 gr.), 1 1/2 msk. mjöl, saften af 1/2 citron, 1/2 del. madeira, vitpeppar, salt, 2 äggulor.
Beredning: Kalfbrässen sköljas väl och blancheras. (De läggs i kallt vatten tillsatt med salt och få koka 10 min.) Buljongen kokas upp med persiljan; brässen läggs och få koka tills de äro hvita och fasta, då de tagas ut och skäras i små fina tärningar, som läggs

i soppskålen. Smör och mjöl sammanfräsas, buljongen silas och tillsättes litet i sänder, under rörning och soppan får koka 10 min., hvarefter den afsmakas med citronsaften, vinet och kryddorna. Äggulorna vispas upp och tillsätts, soppan får därefter ej koka, den upphälles i soppskålen och serveras mycket varm.

Hummer mayonnaise (f. 6 pers.) 3 humrar, 2 1/2 lit. vatten, 1 hg. salt.

Mayonnaise: 2 äggulor, 1 knifsudd salt, 2 tsk. engelsk senap, 3 del. fin matolja, 3 tsk. citronsaft, 3 msk. vatten

Till garnering: 4 små saladsbulvuden, 1 knifsudd salt, 1 knifsudd vitpeppar. 3 msk. matolja, 1 msk. vinättika, 2 hårdkokta ägg.

Beredning: Hummern nedlägges i kokande saltadt vatten och får koka 15 min., hvarefter den upptages och får kallna. Den klyfves längs efter och klorna krossas. Köttet lossas varsamt och skäres i bitar samt upplägges högt på ett rundt fat, några vackra bitar fräntagas till garnering.

Till mayonnaisen röras äggulorna, saltet och senapen i en bål. Hälften af oljan tillsättes droppvis under ständig rörning åt ett håll, därefter tillsättes citronsaften och vattnet omväxlande med den återstående oljan, och såsen hålles öfver hummern, samt garneras med de fräntagna hummerbitarna.

Salden rensas och sköljes hastigt samt läggs på linne, så att vattnet får väl aftrina. Den skäres sönder och lägges i en skål, saltet och pepparn öfverströs och saladen blandas väl. Oljan tillsättes småningom under fortsatt blandning, och sist tillsättes ättikan. Saladen läggs rundt omkring hummermayonnaisen och garneras med de hårdkokta äggen skurna i skivfor.

Stekt färsk oxtunga (f. 6 pers.) 1 färsk oxtunga, 3 lit. vatten, 1 msk. salt, 3 msk. smör (60 gr.), 2 tsk salt, 1/2 lit. svag buljong, 3 msk. tomatpuré, 1 burk champignoner (50 öre).

Sås: 1/2 msk. smör (10 gr.), 1 1/2 msk. mjöl, köttjus.

Beredning: Tungan sköljes väl, lägges i det kokande vattnet tillsatt med saltet och får koka 2 tim. eller tills

Gif barnen den bästa näring och de växa upp till friska och starka människor.

Gif vuxna den bästa näring och de förblifva friska intill sena ålderdomen. Använd därför endast

Gyllenhammars patenterade hafregryn, hafremjöl

som fås i hvarje välsorterad speceriaffär.

Aktiebolaget Göteborgs Ris- & Valskvarn.

skinnet lätt kan afdragas. Smöret upphettas i en stekgryta, tungan lägges och brynes väl på alla sidor, hvarefter den saltas och spådes med buljongen (litet i sänder). Tomatpurén och champignonerna tillsätts, då tungan stekt 2 tim, den får därefter steka färdig hvartill åtgår omkr. 1/2 tim. Tungan skäres och garneras med en del af champignonerna, samt inlagda tomater. Smör och mjöl sammanfräsas den silade och skummade köttjusens tillsättes litet i sänder, under flitig rörning, och såsen får koka 10 min., hvarefter de öfriga champignonerna lägges och såsen afsmakas. Tungan serveras med örter och brynt potatis.

Äppelbeignet (f. 6 pers.) 225 gr. sötmandel, 10 gr. bittermandel, 200 gr. strösocker, 160 gr. smör, 3 äggulor, 1 ägg, hvita, 12 gr. hvetemjöl, 4 kkp. äppelkompott (2 lit. äpplen, 1 1/2 kkp. krosssocker, (2 kkp. vatten).

Till formen: 1 msk. smör (20 gr.), 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Mandeln skällas, torkas i ugn och drives genom mandelkvarn, hvarefter den stötes mycket fint tillsammans med sockret i stenmortel. Smöret skiras, får kallna och röres därefter, tills det blir hvitt då äggulorna en i sänder, samt äggvitan slagen till hårdt skum, mandeln och mjölet tillsätts, hvarefter massan omröres väl. En kopparform eller tackjärnsplatta smörjes med kallt smör och beströs med fint stötta skorpor, den beklädes därefter på botten och kanterna med en

del af massan samt fylles till tre fjärdedelar med äppelkompott. Den öfriga degen breddes ut, som ett lock öfver äppelkompotten.

Puddingen gräddas i ordinarie ugnsvärme omkr. 3/4 tim. Den serveras, afvalnad, med vispad grädda.

Gädda stekt i fileter (f. 6 pers.) 2 kg. gädda, 2 msk. salt, 1 tsk. ättika, 1 ägg, 1 kkp. stötta skorpor.

Till stekning: 4 msk. smör (80 gr.), 4 kkp. fiskbuljong (kokt på hufvud och ryggen), 2 del. tjock grädda.

Beredning: Gäddan fjällas, öppnas, urtages samt sköljes mycket väl och torkas. Den skäres i fileter, och ryggbenet jämte alla småben borttagas. Fileterna gnidas in med ättika och salt och få ligga 1 tim. På hufvud och ryggen kokas buljong. Fileterna inklappas i en duk, penslas med det uppvispade ägget och vändas i de stötta skorpor. Smöret fräses i en aflång fiskform eller långpanna, fileterna nedlägges däri och insätts i ugnen att få en vacker gulbrun färg. När fisken är brynt, spådes den med den kokande fiskbuljongen och grädden och får steka med lock omkr. 20 min.

Stekes den i långpanna, kan en plåt läggas öfver den.

Fisken upplägges på varmt serveringsfat, såsen hålles öfver och anrättningen garneras med persilja och kokta potatisar.

Schäfferhattar (f. 6 pers.) 100 gr. smör, 1 ägg, 75 gr. socker, 1/2 tsk. finrifvet citronskal, 75 gr. hvetemjöl, hackad mandel och socker att strö öfver bakelserna.

Beredning: Smöret röres tills det blir hvitt och pösigt. Ägget och sockret röras i 20 min., hvarefter smöret, citronskalet och mjölet tillsätts. och massan omröres noga. En plåtpanna värmas och gnides väl ren. samt smörjes med smält smör. En tsk. af smeten lägges i hvarje rum och utrores så att kakorna blifva jämna, hvarefter mandel och socker ströses öfver. Plåtpannan insättes i ugn och bakelserna få grädda i god ugnsvärme tills de blifva gulbruna då de uttagas och böjas öfver en kapp.

Risoller af oxstek (f. 6 pers.)

Lagermans BAKPULVER

"Tomten"

är erkändt bästa jäsningsmedlet

vid all slags finbakning. Ingen jäsning före gräddningen i ugnen behöf vid användande af Lagermans Bakpulver "TOMTEN".

Tunna pannkakor: 4 ägg, 5 kkp. gräddmjölk, 2 msk. mjöl, 1/2 tsk. salt.

Till pannan: 1 1/2 msk. smör.

Till stufning: 1/2 kg. oxstek, (rester), 1 msk. smör, 1 1/2 msk. mjöl, 4 del. buljong eller steksås, salt, vitpeppar.

Till stekning: 2 msk. smör (40 gr.)

Sås: 1 1/2 hg. smör (skiradt).

Beredning: Mjölet siktas i en bål. Äggen vispas väl tillsammans med gräddmjölen och nedrörs jämte saltet. En pannkakspanna upphettas långsamt, smöret smältes i vattenbad och härmed penslas pannan. Af en smet göras tunna pannkakor, som blott gräddas på en sida.

Köttet skäres i fina tärningar. Smör och mjöl sammanfräsas och spådes med buljongen eller steksåsen, litet i sänder. Såsen får koka 5 min, därefter tillsättes köttet och kryddorna. Hvarje pannkaka delas i 2 delar och 1 msk. af köttblandningen lägges på den gräddade sidan af pannkakorna, som därefter hopvikas väl. En gjutpanna upphettas, smöret brynes däri, hvarefter risollerna lägges och få steka vackert ljusbruna. De upplägges på varmt serveringsfat och garneras med persilja samt serveras med skiradt smör.

Solfjädrar största urval, Bennström & Jansson Paraplymagasin, 45 Regeringsgat. 45, STOCKHOLM.

LEDIGA PLATSER

Remington

Institut för undervisning i Maskinskrifning och Stenografi. Karduansmakaregatan 1, Stockholm.
Vid bruk invid stad i Skåne finnes i april plats ledig hos ett ungt par för en glad och vänlig, bildad flicka, kunnig i alla till ett hushåll hörande göromål såsom kokning, bakning, sömnad o. d. samt villig att vid behof bistå med skötandet af ett spädt barn. Svar med uppgift å ålder, löneanspråk och rekommendationer torde med bifogande af fotografi insändas till "J. P.", Iduns exp. f. v. b. innan febr. månads utgång.

Sjuksköterskeplats
å ett mindre lasarett är ledig 1 inst april. Svar till S. S., Iduns exp.

Karlskrona högre läroverk för flickor.

Med anledning af parallellklassers inrättande komma till nästa hösttermin tre lärarinnor att antagas.

- 1) Med huvudsaklig undervisningskyldighet i svenska och kristendom.
 - 2) Med huvudsaklig undervisningskyldighet i historia, geografi och matematik.
 - 3) Med undervisningskyldighet i förberedande afdelningen.
- För de två första fordras afgångsbetyg från Högre lärarinneseminarium. Lön 1,200 kr. och bidrag till pensionsavgift.
För den tredje fordras afgångsbetyg från högre flickskola och småskoleseminarium. Lön 800 kr. och bidrag till pensionsavgift.
Ansökningshandlingar, åtföljda af läkarebetyg, torde insändas före den 1 mars till föreståndarinnan.

Styrelsen.

Fransyska erhåller genast plats att läsa franska med en ung flicka gen. Inack-Byrån, Norrköping, Rikstelefon 916.

Bildad, hushållskunnig flicka får god plats som familjemedlem i fin familj i Dalarna. Norra Inack-Byrån, Malmstadsnadsatan 27, Stockholm.

Bättre anspråkslös flicka, kunnig i matlagning samt villig delaga i alla i ett landhushåll förekommande göromål får genast plats. Svar med fotografi och uppgift på lön sändes till "M.", Linköping.
Lärarinna önskas för 2:ne barn, som slutat folkskoleundervisning, i ett enkelt hem, beläget vid järnvägsstation i naturskön trakt i Småland. Svar märkt "B. A.", Ryssby, Kronobergs län.

Till Berlin sökes

en äldre svensk dam, (ej under 40 år) med fritt tänkesätt, gladt väsende, musik, van att representera, för att leda uppfostran af ett barn (6 år) förestå ett svenskt hem, där frun på grund af sjukdom är borta för längre tid. Svar med villkor och fotografi, hvilket återställs, till "R. B.", under a. r. S. Gumellii Annonsbyrå, Stockholm i. v. b.

Till 1 mars kan en enkel bättre flicka, svenska eller tyska, erhålla plats i familj i Göteborg, där 4 mindre barn finnes. Den som innehaft liknande plats och är något kunnig i sömnad har företräde. Barnjungfru hålles. Svar jämte foto, ref. och löneanspr. insändes till Nord. Annonsbyrå, Göteborg märkt "T4".

England erhåller anspråkslös flicka plats som barnjungfru 1 maj. Tvänne barn att passa, på resp. 2 och 1 år. Lön 18 kr. i månaden. Svar med rekommendationer och fotografi sändes snarast till Mrs Gjertsen, 8 Mainsforth Terrace, West Hartlepool, England.

Kokerska,

kunnig och redbar, erhåller förmånlig plats i Leksand den 28 april. Reflekterande torde vända sig till Fru C. Claesson, Leksand.

För en snäll och pålitlig barnjungfru finnes plats i familj i Vestergötland för att sköta en 1-års flicka. Svar med fotografi och lönepretentioner till "15 februari". Iduns exp.

En ordentlig, pålitlig, enkel men bildad flicka får nu genast plats som barnfröken för tvänne barn. Svar med betyg och fotografi till Docenten Wiman, Upsala.

Plats finnes i liten familj (2 pers.) i större stationssamhälle i öfre Norrland för en allvarlig redbar bättre flicka ej för ung, kunnig i matlagning, som på egen hand kan och vill sköta hushållet utom skurning och dyl. Svar åtf. af fotografi, ref. och betyg till "Sällskap och hjalp", Iduns exp. f. v. b.

Två länssjukskötersketjänster

äro lediga i Västmanlands län med station i Heby och Östervåla. Lön 450 kr. och fri bostad; under tjänstgöring 50 öre för dagen och fri kost; bidrag till pensionsavgift; rätt till semester. Fordringar: ett-årig fullständig sjuksköterskekurs o. minst 1 månads kurs å större epidemisjukhus. Ansökning åtföljd af betyg och genomgångna kurser om fräjd och god hälsa m. m. torde före den 15 mars insändas till Förste Provinsialläkaren, Västerås.

Hushållerska.

För enkel och pålitlig hushållerska — ej under 25 år — van vid landthushåll, samt fullt kunnig i finare och enklare matlagning, slag, bakning och inläggningar finne; plats som medlem af familjen den 24 april eller förr. Sökande bör vara redbar och ordentlig, samt van att handleda tjänare och för öfrigt vara försedd med de bästa rekommendationer. Svar med fotografi samt uppgift på löneanspråk emot: under adress "Pålitlig" till Lidmans Annonsbyrå, Falun.

Sjuksköterska!

Sjuksköterska erhåller plats vid Tulseboda Brunns- och Badanstalt sommaren 1905. Skyldigheter: vård af å sjukstugan intagna sjuka (15 å 16 för hvarje termin) samt att assistera öfverläkaren då så påfordras, mot särskildt arvode bör hon äfven åtaga sig vård af inskrifna patienter i hemmen då läkaren så anser lämpligt och med hans medgivande. — Förmåner: Fri bostad och kost samt ett hundra (100) kronor. Ansökningar till Intenden Dr A. O. Bergquist, Kyrkhult.

En barnkär,

pålitlig och ordentlig flicka, kunnig i sömnad, kan på grund af sjukdomsfall få plats nu genast såsom barnsköterska för en gosse 4 1/2 år gammal. Svar med betygsskrifter eller rekommendationer o. löneanspråk samt åtföljd af fotografi torde sändas till Grefvinnan Marie von Rosen, 32 Jacobs-gatan, Stockholm.

Plats finnes genast för bildad, duglig, sparsam o. enkel husföreståndarinna hos medelålders ogilt landtbrukare. Svar med fotografi o. uppgift å lägsta lönepretentioner till "R. M.", Hjo p. r.

En bättre flicka, enkel och anspråkslös, fullt hemma i matlagning, sömnad m. m., kan få plats i familj nu genast att biträda frun i hushållets skötande. Goda rekommendationer från frut innehaft plats erfordras. Svar med utsatta lönepretentioner, uppgift å ålder m. m. insändes till Handelstidningens Annonskontor, Göteborg i biljett till "Godt hem".